

ವೃತ್ತಾತ್ಮಕರು ಮಾಯಾಕಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಂಕ್ತತೇ ಜನ್ಮಿಸಿ |
ಪ್ರತೀ ಸಭಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ಯಾ ವಾ ನಿರ್ವಹಣೋ ವಂಧ್ಯ ವೃತ್ತಾತ್ಮ | ೨೧೨

ವೃತ್ತಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು ವೃತ್ತದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ವೃತ್ತವಿಲ್ಲದ
ವನು ಜನರಿಂದ ಸಂದೇಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ವೃತ್ತಿಯು ಫಲಸಹಿತ ವೃತ್ತದಂತೆ, ವೃತ್ತರಹಿ
ತನು ಫಲರಹಿತ ವೃತ್ತದಂತೆ. (೨೨ : ೧೯೧)

ಅಭಿಷ್ಯ ಫಲಮಾಪ್ಯೈತಿ ವರ್ತವಾನ್ ಪರಬನ್ನಿ |
ನ ವೃತ್ತಾದಪರೋ ಬಂಧುನಾಮವೃತ್ತಾದಪರೋ ರಿಪ್ಯಃ || ೨೧೩

ವೃತ್ತವೃತ್ತವನು ಪರಜನ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷ್ಯವಾದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ವೃತ್ತಕ್ಷಿತ
ಬೇರೆ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ, ಅವೃತ್ತಕ್ಷಿತ ಬೇರೆ ಕರ್ತೃವಿಲ್ಲ, (೨೨ : ೧೯೨)

ಸರ್ವೇವಾಗ್ರಾಪತಿನೋ ಗ್ರಾಹಾ ನಿರ್ವಹಣ್ಯ ನ ಕೇನಚಿತ್ |
ಉಗ್ರಾಭದೇವತಾಭಕ್ತ ವರ್ತವಾನ್ಯಾಭಿ ಭೂಯತೇ || ೨೧೪

ವೃತ್ತಿಯ ಮಾತು ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತವಿಲ್ಲದವನ ಮಾತು
ಯಾವನಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಹವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ವೃತ್ತವೃತ್ತವನು ಉಗ್ರದೇವತಗಳಿಂದಲೂ ತಿರ
ಸ್ವಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. (೨೨ : ೧೯೩)

ಜರಂಕೋಽಿ ಸಮಂತ್ಯೇವ ವರ್ತವಂತಂ ಸಯೋವನಂ |
ವಯೋವ್ಯಾಪೋ ವೃತ್ತಾದ್ವಿನಸ್ತ್ರಾವದ್ವಾತೇ ಜನ್ಮಿಸಿ || ೨೧೫

ಮುದುಕರು ಕೂಡ ಯೋವನವೃತ್ತ ಪ್ರತೀಯನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.
ವೃತ್ತದಿಂದ ಹೀನನಾದ ವಯೋವ್ಯಾಪ್ತಾನು ಜನರಿಂದ ಹುಲ್ಲಿನಂತೆ ಪರಿಗೋಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.
(೨೨ : ೧೯೪)

ಮಧ್ಯಾತ್ಮಾದೀಯತೇ ಹಾಪಂ ನಿವೃತ್ತಾ ತಸ್ಯ ಸಂಕ್ಷಯಃ |
ವರ್ತಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮೇವಾಹಸಸ್ತದ್ವಾತ್ಮತ್ವಮೋ ವರ್ತಂ || ೨೧೬

ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಪವು ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಿವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಪದ ಕ್ಷಯಿವಾಗು
ವುದು. ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ವೃತ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉತ್ತಮನಾದವನು
ವೃತ್ತವನ್ನು ಗ್ರಹಣಮಾಡಲಿ. (೨೨ : ೧೯೫)

ವೃತ್ತೇನ ಜಾಯತೇ ಸಂಪನ್ಯಾವರ್ತಂ ಸಂಪದೇ ಭವೇತ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಪದಮಾಕಾಂಕ್ಷಿಸ್ತಾಕಾಂಕ್ಷಃ ಸುಪರ್ತೋ ಭವೇತ್ || ೨೧೭

ವೃತ್ತದಿಂದ ಸಂಪತ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೃತ್ತವು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ
ಆದುದರಿಂದ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವವನು ಕ್ಷಾಂಕೀಯಿಲ್ಲದವನ್ನಾ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತವೃತ್ತ
ವನ್ನಾ ಆಗಿರಬೇಕು. (೨೨ : ೧೯೬)

ಸ್ವಾರ್ಥವರ್ಗರ್ಯೋಬ್ರಜಂ ಜಂಕೋಃ ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ವರ್ತಂ |
ತತ್ ಶ್ರೀತಿಂಕರೋ ವಾಚೋಃ ವೃತ್ತಂ ದೃಷ್ಯಾಂತಕಾಂಕ್ಷಾಂ || ೨೧೮

ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಸ್ವಗಂ ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವೃತ್ತವೆ ಬೀಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಯಾಂತವನ್ನಿಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಶ್ರೀತಿಂಕರನು ಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ವಾಚ್ಯನಾಗುವುದಕ್ಕೆ
(೨೨ : ೧೯೭)

ಪೂರ್ವೋವಾತ್ ವರ್ತಸ್ಯೇವ್ಯಂ ಫಲಮತ್ತಾನುಭೂಯತೇ |
ಕ್ಷಚಿತ್ವಾಚಿತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿಂ ಜಾಯತೇ ಕಾರಕಾದ್ವಿನಾ || ೨೧೯

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಮಾಡಿರುವ ವೃತ್ತದ ಇಷ್ಟವಾದ ಫಲವು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸ
ಲ್ಪಿಡುತ್ತದೆ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಎಂದಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಾಯ್
ಂಟಾಗುವುದೇನು? (೨೨ : ೧೯೮)

ನಾನಿಭೂತಿಂ ಪ್ರತೀಷ್ಠಾಮಿತ್ಯೇಕಮೇವ ತವ ವರ್ತಂ |
ಪ್ರೋತ್ಸಭೂತಂ ಭವಾಭಂ ತತ್ತೀರ್ತುಂ ಕಂ ವಿನಾಶಯೇ || ೨೨೦

ಇಚ್ಛಿಸದಿರುವವಳನ್ನು ತಾನಿಭೂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೊಂದೇ ನಿನ್ನ ವೃತ್ತವು ಭವ
ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಧಾಂಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ಚಕ್ಕ ಹಡಗಾಗಿರುವುದು. ಅದನ್ನು ನಾರ ಮಾಡು
ವಯಾ? (ರಾಘವನಿಗೆ ವಿಭೀಷಣ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿವಾದ) (೨೨ : ೧೯೯)

ಪೃಥ್ವಾಧ್ಯಾಲಾಯತೇ ಪಟ್ಟಿವಿಷಮಪ್ಯಮೃತಾಯತೇ |
ಮಿತ್ರಾಯಂತೇ ದ್ವಿಷಃ ಪೃಥ್ವಾತ್ಮಸ್ತಾ ಚಾಷ್ಮಾಷ್ಮಂತಿ ದೂರುಜಃ || ೨೨೧

ಪೃಥ್ವಾದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯು ನೀರಿನಂತಾಗುವುದು. ಪೃಥ್ವಾದಿಂದ ವಿಷವೂ ಅಪ್ಯತದಂತಾ
ಗುವುದು. ಪೃಥ್ವಾದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಮಿತ್ರರಂತಾಗುವರು. ಪೃಥ್ವಾದಿಂದ ದುಪ್ಪರೋಗಳು
ಶಾಂತವಾಗುತ್ತವೆ. (೨೨ : ೨೦೧)

ಶಕ್ತಯೋ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ನಿಷ್ಣಾರಾಃ ಪೃಥ್ವಾವಜ್ಞನೇ |
ಅಯುಧಾನಾಮಿವೇಂದ್ರಾಪ್ತೇ ಪರಸ್ಯಾ ದೃಷ್ಯಕರ್ಮಣಾಂ || ೨೨೨

ಪರವಸುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವ ಆಯುಧಗಳ ಶಕ್ತಿಗಳು ಇಂದ್ರಾ ಯುಧದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾರಗಳಾಗುವಂತೆ, ದೇವತೆಗಳ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಪುಣಿಪುಣಿ ಜನರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾರವಾಗುತ್ತವೆ. (೨೦ : ೭೨೬)

ಶೈಯಸ್ಸು ಸಂಭವೇ ಯಾವದ್ವಾರಕ್ಕುಷ್ಟು ಚ ಸ್ಥಿತಿ |
ಕಾವದುತ್ವಾಹ ಸನ್ನಾಹಂ ನ ಮುಂಚಂಹುದಯಾರ್ಥಿನಃ || ೨೨೭

ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಎಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಶೈಯದರ ಉತ್ಕತ್ತಿಯೂ ಪುಣಿದ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇರುವುದೇ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಉತ್ತಾಹದ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಬಿಡು ವುದಿಲ್ಲ. (೪೮ : ೫೫೧)

ಪಾನಿಯಂ ಖನಸಾದ್ಯಹೀಮ್ರಭಣದುವಲಭ್ಯತೇ |
ಅದ್ವ್ಯಾಮಹಿ ಸಂಪಾದ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವ್ಯವಸಾಯತಃ || ೨೨೮

ಆಗಿಯುವುದರಿಂದ ಜಲವೂ ಘಾಷಕೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯು ಹೊಂದಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳಪುಣಿ ಅದ್ವ್ಯಾಪ್ಯವೂ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಹೊಂದಲ್ಪಡತಕ್ಕಾಗಿದೆ. (೪೮ : ೫೫೨)

ಪುಣಿಂ ಜಲೇ ಸ್ಥಲಮಿವಾಭ್ಯವವದ್ಯತೇ ಸೂರ್ಯ |
ಪುಣಿಂ ಸ್ಥಲೇ ಜಲಮಿವಾಶು ನಿಕಂತಿ ಕಾಪಂ ||
ಪುಣಿಂ ಜಲಸ್ಥಲ ಭಯೇ ಶರಣಂ ಹೃತೀಯಂ |
ಪುಣಿಂ ಕುರುಧ್ವಮತ ಏವ ಜನಾ ಜನೋಕ್ತಂ || ೨೨೯

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪುಣಿಪು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಪುಣಿಪು ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಂತೆ ತಾಪವನ್ನು ಶೈಪ್ರಾವಾಗಿ ನಾರಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಭಯವುಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪುಣಿಪು ಮೂರಣೆಯಾದ ರಕ್ಷಕ; ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ದಲೇ ಜನರೇ ! ಜನೇಶ್ವರನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿ ಪುಣಿಪನ್ನು ಗಳಿಸಿರು. (೪೮ : ೫೫೩)

ಪುಣಿಂ ಪರಂ ಶರಣಮಾವದಿ ದುರ್ವಿಲಂಭಾಂ |
ಪುಣಿಂ ದರಿದ್ರಃ ಜನೇ ಧನದಾಯಿ ಪುಣಿಂ ||
ಪುಣಿಂ ಸುಖಾರ್ಥಿನಿ ಜನೇ ಸುಪಾದಾಯಿ ರಕ್ಷಂ |
ಪುಣಿಂ ಜನೋದಿತಮತಃ ಸುಜನಾಶಿಷ್ಯಂಧ್ಯಂ || ೨೩೦

ಪುಣಿಪು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಾದ ರಕ್ಷಕ, ಪುಣಿಪು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಾಧ್ಯಾ ವಾದುದು, ಪುಣಿಪು ಬಡಜನರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕುದು, ಪುಣಿಪು ಸುಖಿಪನ್ನಿಷಿ

ಸುವ ಜನರಿಗೆ ಸುಖಿಪನ್ನು ಕೊಡುವ ರಕ್ಷ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜನರೇ, ಜನೇಶ್ವರರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿ ಪುಣಿಪನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರು. (೪೮ : ೫೫೪)

ಪುಣಿಂ ಜನೇಂದ್ರ, ಪರಿಪೂರ್ಜನ ಸಾಧಮಾದ್ಯಂ |
ಪುಣಿಂ ಸುಪಾತಗತದಾನ ಸಮುತ್ತಮನ್ತಾ ||
ಪುಣಿಂ ವ್ಯಾಸನುಕೆರಣಾದುವವಾಸ ಯೋಗಾತ್ |
ಪುಣಾರ್ಥಿಸಾಮಿತಿ ಚಮಷ್ಯಯಮಜರೀಯಂ || ೨೩೧

ಜನೇಶ್ವರರ ಪೂರ್ಜಯಿಂದ ಹೊಂಡತಕ್ಕುದು ಮೊದಲನಯ ಪುಣಿ, ಸತ್ಯಾತ್ಮದಾನ ದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದು ಎರಡನೆಯ ಪುಣಿ, ಪ್ರತಾಚರೋಯಿಂದ, ಉಪವಾಸ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪುಣಿ, ಉಂಟಾಗುವುದು; ಪುಣಿಪನ್ನಿಷಿಸುವವರು ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾಯ್ದಾಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. (೪೮ : ೫೫೫)

ಪುಣಾಭೃತಧರಶೈಯಂ ವಿಜಯನಿಮ್ಮೇಂದ್ರಿಂ ಚ ದಿವ್ಯಶೈಯಂ
ಪುಣಾರ್ಥಿರ್ಥಕರ ಶೈಯಂ ಚ ಪರಮಾಂ ಸ್ವರ್ತೀಯಂಸಿಂ ಚಾಕ್ತಿತೇ |
ಪುಣಾದಿತ್ಯ ಸುಭೂತಿ ಯಾಂ ಚತ್ವರ್ಯಾಮಾವಿಭರ್ವೇದಾ ಭಾಜಸಂ
ಶಸ್ತಾಪ್ಯಾಂಶಮಾಜಯಂತು ಸುಧಿಯಃ ಪುಣಾಭ್ಯೇಂದ್ರಾಗಮಾತ್ || ೨೩೨

ಪ್ರಾಣಿಯು ಪುಣಿದಿಂದ ಜಯಶೀಲವಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ದೇವೇಂದ್ರನ ದಿವ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಪುಣಿದಿಂದ ತೀರ್ಥಂಕರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಶೈವ್ಯವಾದ ಮೋಕ್ಷಲಿಂಗಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಪುಣಿದಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪತ್ತಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಪಾತ್ರವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಜ್ಞರೇ ಪವಿತ್ರವಾದ ಜನಾಗಮದಿಂದ ನೀವುಗಳು ಪುಣಿಪನ್ನು ಗಳಿಸಿರು. (೪೮ : ೫೫೬)

ಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಂಧನೇ ಪುಣಾಂಬಯೋಃ |
ಬಾಹ್ಯಂ ತು ಕಾರಣಂ ಪ್ರಾರ್ಥಾಂಬಾ ಕಾರಣ ಕಾರಣಂ || ೨೩೩

ಪುಣಿ ಪಾಪಗಳ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಾರಣವು ತನ್ನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಆಪ್ತರು ಬಾಹ್ಯಕಾರಣವನ್ನು ಕಾರಣಕ್ಕೆ (ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ) ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಪುಣಿ ಪಾಪಗಳ ಬಂಧಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಂದು ಭಾವವು). (೪೮ : ೫೫೭)

ಪರಿಣಾಮಃ ಪ್ರಧಾನಾಂಗಂ ಯತಃ ಪುಣಿಸ್ಯ ಸಾಧನೇ |
ಮತಂ ಶಾಂತಿನು ಮಂತ್ರಾಂಶಮಾದಿಪ್ರಸ್ತರಲೋದಯಃ || ೨೩೪

ಪ್ರಣಾಧನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಾಮವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಮೃತವಾಗಿರುವ
ದರಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸುವವರಿಗೂ ಪ್ರಣಾದ ಫಲವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪ
ಬ್ಯಾದ.

ಎತ್ತಡ್ ತರಮುತ್ತ ನ್ನೆ ಕಲಂಕಂ ಹ್ಯಾತಿ ಕಾರಣಂ |
ಮಹಾದ್ವಾನಂ ಚ ಕಾವ್ಯ ಚ ಪ್ರಣಾಲ್ಲಭ್ಯಮಿದಂ ಧ್ಯಯಂ || ೨೪೯

ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶುದ್ಧವೂ ದೋಷರಹಿತವೂ ಪ್ರಪೂತಿಗೆ ಕಾರಣವೂ ಆದ ಮಹಾ
ದಾನ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯ, ಇವರಡೂ ಪ್ರಣಾದಿಂದ ಲಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುವು.
(೨೦ : ೧೩೪)

ಪ್ರಣಾಲ್ಲಭ್ಯಮಿಂ ನ ಸುಖಿಮುಕ್ತಿ ವಿನೇಹ ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ
ದ್ವಿಜಾಧಿನಾ ನ ಹಿ ಭವೇಯುರಿಹ ಪರೋಹಾ: |
ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ ಚ ದಾನ ದಮ ಸಂಯಮ ಸತ್ಯ ಶಾಚಿ
ತಾಗ ಕ್ಷಮಾದಿ ಶುಭಚೀಕ್ಷತ ಮೂಲಮಿಷ್ಯಂ || ೨೫೦

ಪ್ರಣಾದಿಂದ ಸುಖಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಿಜವಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಆಂತು
ರಗಳಿಲ್ಲಾಗೂ ಹಾಗೆ ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಈ ಜನಪ್ರದ್ರಿಲ್ಲಿ ಸುಖಿವಿಲ್ಲಿಷ್ಟ. ದಾನ, ಇಂದಿಯ
ನಿರ್ಗತ, ವ್ಯತಧಾರಣ ಮೊದಲಾದ ಸಂಯಮ, ಸತ್ಯ, ಲೋಖವಿಲ್ಲಿರುವಿಕೆ,
ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ, ತಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಶುಭ ವ್ಯಾಕಾರ ಇವುಗಳು ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ
ಕಾರಣಗಳಾಗಿದೆ. (೧೬ : ೨೫೦)

ದಾನಂ ಪ್ರದಕ್ತಮುದಿತಾ ಮುನಿಷುಂಗವೇಭ್ಯಃ;
ಪ್ರಾಜಾಂ ಕುರುಧ್ಯಮುಹನಮ್ಯ ಚ ತೀಘ್ರಕೃಧ್ಯಃ |
ಶೀಲಾನಿ ಪಾಲಯತ ಪರ್ವದಿನೋಪವಾಸಾನೋ
ವಿಸಾಷ್ವಂ ಮಾ ಸ್ತೋ ಸುಧಿಯಃ ಸುಖಮಿಷ್ಯವಶ್ಯೇತಃ || ೨೫೧

ಎಲ್ಲೆ ವಿದ್ವಾಂಸರೇ! ನಿವ್ಯ ಸುಖಿವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಾದರೆ, ಸಂತಪ್ತರಾಗಿ
ಶೈಷ್ಮಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ದಾನವನ್ನು ಕೊಡಿರಿ, ತೀಘ್ರಕರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಾಜೆಯನ್ನು
ಮಾಡಿರಿ. ಶೀಲವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಿ. ಪರವರಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮರಯಿ
ದಿರಿ. (೧೬ : ೨೫೧)

ನ ವಿನಾಭ್ಯುದಯಃ ಪ್ರಣಾದಕ್ಷಿ ಕಳ್ಳನ ಪ್ರಪ್ತಲಃ |
ತಸಾದಭ್ಯುದಯಂ ಪ್ರೇಪ್ಯ ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ ಸಂಭನುಯಾದ್ವಾಧಃ || ೨೫೨

ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಯಾವ ಅಭ್ಯುದಯವೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದರಿಂದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಸುವ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಪ್ರಣಾದ ಸಂಪಾದಿ
ಸರ್ವೇತು. (೧೬ : ೨೫೨)

ವಪ್ಯರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ಯಯೋಂ ಧನಧ್ವಿಃ ಕಾಮನೀಯಕಂ |
ಬಲಮಾಯುಯುರೋ ಮೇಧಾ ವಾಕ್ಸೌಫಾಗ್ರಂ ವಿದಗ್ರಾ || ೨೫೩

ಇತಿಯಾವಾಜ್ಞಾಗ್ಯತ್ವಂ ಸ್ವರೂಪಾಧರಃ ಸುಖೋಚತಂ |
ಸ ಸರ್ವೋಭ್ಯುದಯಃ ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ ಪರಿಪಾಕದಿಂದಿನಾಂ || ೨೫೪

ಸುಂದರವಾದ ಶರೀರ, ಆರೋಗ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಯು, ಧನ, ಅತಿಶಯ, ಸೌಂದರ್ಯ,
ಬಲ, ಆಯುಷ್ಯ ಕೀರ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿ ಮಥುರ ಭಾವಣ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ - ಹೀಗೆ ಈ
ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರರೂಪಾಧರವಿದೆಯೋ ಅಭ್ಯುದಯ
ರೂಪವಾದ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಣಾದ ಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಈ ಶೋಕದಲ್ಲಿ
ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. (೧೬ : ೨೫೩,೨೫೪)

ದ್ವಿಪಾಂತರಾಧಿನಾಮಂತಾದಂತರೀ ಪಾದಪಾಂ ನಿಧೇಃ |
ವಿದಿಭರಣತೀವ್ಯಾಧರ ಮಾನೀಯಾನ್ವಿತಪತಾಂ ಗತಃ || ೨೫೫

ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಇಷ್ಟಪಸ್ತುವನ್ನು ದ್ವಿಪಾಂತರದಿಂದಲೂ
ಗಲಿ, ದಿಕ್ಕುಗಳ ಕೊನೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ, ಜಲಮಧ್ಯದ ದ್ವಿಪದಿಂದಾಗಲಿ, ಸಮುದ್ರದಿಂದ
ಗಲಿ ತಂದು ಸಂಭಾಷನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ. (೧೬ : ೨೫೫)

ಕಾರಣಾಸ್ತ ವಿನಾ ಕಾಯ್ಯಮಾಯ್ಯ ಜಾತು ಚಿದೀಕ್ಷ್ಯತೇ |
ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ ಚ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಾಪುಷುಧಾಃ ಸ್ವಾರ್ಥವರ್ಗಯೋ || ೨೫೬

ಪ್ರಾಜ್ಞನೇ ! ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಎಂದೂ ಕಾಯ್ಯವಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವು. ಸ್ವರ್ಗ ಮೋಕ್ಷ
ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕಾರಣವಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಮೋಕ್ಷಪೂರ್ವ ರೂಪವಾದ
ಕಾಯ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಣಾವ ಪರಂಪರಾಕಾರಣವೆಂದೂ ಪಾಪ ಪ್ರಣಾಲ್ಲಿ ಧ್ಯಯಾವ ಸಾಕ್ಷತ್ವಾರ್ಥ
ವೆಂದೂ ಭಾವವು) (೧೬ : ೨೫೬)

ನಿತ್ಯಾಲೋಕೋಪ್ಯನಾಲೋಕೋ ದುರ್ಲೋಕಃ ಪ್ರತಿಭಾಸತೇ |
ನಿಗಮಾತ್ಮಾಂ ದೀಪಸ್ಯ ಸಮಂತಾದಂಧಕಾರಿತಃ || ೨೫೭

ಸ್ವರ್ಗದ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಪುಣ್ಯವೆಂಬ ದೀಪವು
ತೊಲಗಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕತ್ತಲಿಯಾಗಿ
ತೋರುತ್ತದೆ. (೬ : ೧೨)

ಯಥಾ ರತ್ನರಭೂತಕ್ಕೋ ಪುಣ್ಯಾಕಾದನಾರತಂ |
ತಢ್ಣವಾತುರಹಿಭೂತಯಃ ಶ್ವಿಣ ಪುಣ್ಯಾ ಜಾಯತೇ || ೨೫೦

ಪುಣ್ಯದ ಉದಯದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀತಿಯಂಟಾಗುವಂತೆ,
ಪುಣ್ಯಾನಿಗೆ ಈ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತಿಯಂಟಾಗುತ್ತದೆ. (೬ : ೧೩)

ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿರೇಕ್ರೇವ || ೨೫೧

ಮನುಷ್ಯಾತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. (೬ : ೧೪)

ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೂಂದೆ ವಲಂ - ಪಂಪ ಆದಿಪು (೧೫-೧೬)

ಭವಂತು ಸುಖಿನಃ ಸರ್ವೇ ಸತ್ಯಾ || ೨೫೨

ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳೂ ಸುಖಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. (೬ : ೧೬೬)

ಸರ್ವಾಭಾರೇ ನ ಕಂತಪ್ರೋ || ೨೫೩

ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಯು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವು. (೬ : ೧೬೭)

ನಾಯೋ ದಯಾರ್ಥ ವೃತ್ತಿಕ್ಕಮನ್ಯಾಯಃ ಪ್ರಾಣಿ ಮಾರಣಂ || ೨೫೪

ದಯಾರ್ಥನಾಗಿರುವಿಕೆಯ ನಾಯಿ, ಪ್ರಾಣಿ ವಧಿಯೆ ಆನ್ಯಾಯ. (೬ : ೧೬೮)

ನಾಯಾನುವರ್ತನಂ ಯುಕ್ತ ನ ಹಿ ಸ್ವೇಕಾನುವರ್ತನಂ || ೨೫೫

ನಾಯಾಪರಿಗೆ ಯುಕ್ತವಾದುದು ನಾಯಾನುಸರಣ, ಸ್ವೇಕಾನುಸರಣವಲ್ಲ.
(೬ : ೧೦೦)

ಸ್ವಭಾವ ವಿಮಲೋನಾದಿಸಿದ್ದೋ ನಾಸ್ಯಿತ ಕರ್ತನ || ೨೫೬

ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಕರ್ಮಮೂಲ ರಹಿತನೂ ಅನಾದಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿರುವವನೂ ಈ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. (೬ : ೧೦೧)

ಮಹಾಹಮೇವ ಮಹೋನ್ನದನ್ನದೇವಾವಿಲಂ ಜಗತ್ || ೨೫೭

ನನಗೇ ನಾನೇ. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ನನಗಿಂತ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. (೬ : ೧೧)

ಸದ್ಗಮ್ಯಂ ಮಾಸ್ಯ ಲಿಂಗಃ || ೨೫೮

ಸದ್ಗಮವನ್ನ ಮರಿಯದಿರು. (೬ : ೧೧೨)

ಧರ್ಮಾಧಿಲಂ ಹಿ ಕರ್ಮ || ೨೫೯

ಧರ್ಮದ ಫಲ ಸುಖವಲ್ಲವೇ ? (೬ : ೨೨೨)

ಅಹಿಂಸಾ ಲಕ್ಷ್ಯಕೋ ಧರ್ಮೋ ಯತಯೋ ವಿಗತಸ್ವಾಹಃ || ೨೬೦

ಅಹಿಂಸಾ ಲಕ್ಷ್ಯಾಪಣ್ಯದೇ ಧರ್ಮ. ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದವರೇ ಯತಿಗಳು. (೬:೨೮೪)

ಯತೋಧರ್ಮತರೋರಧಃ ಫಲಂ ಕಾಮಸ್ತ ತದ್ರಃಃ || ೨೬೧

ಅಧರ್ಮವು ಧರ್ಮವೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತದ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಕಾಮವು ಆ ಅಧರ್ಮವೆಂಬ
ಫಲದ ರಸವಾಗಿದೆ. (೬ : ೨)

ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಧಾನಮಧರ್ಮಂ

ಧರ್ಮಾಂಶ್ರಿಪ ಫಲಮದಕ್ತ ರಸಮದು ಕಾಮಂ(ಪಂಪ ಆದಿಪು ೧೦-೫೦)

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಂಸೇ ಸತಾಂ ಧ್ಯಂತಃ || ೨೬೨

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಂಸದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯರೂಪ ಧ್ಯಂಸವಾಗುವದು. (೬ : ೧೬೫)

ಪುರಾಣಂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ತತ್ವಾಧ್ಯಂ ನಿಷೇಧಿ ಯತ್ || ೨೬೩

ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಣೀಹಿಂಸೆಯನ್ನ ನಿಷೇಧಿಸುವುದೋ ಅದು ಪುರಾಣ
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಆಗುವದು. (೬ : ೨೨)

ಕಸ್ಯ ನ ಧರ್ಮಃ ಪ್ರತಯೇ ಭವೇತ್ || ೨೬೪

ಧರ್ಮವೂ ಯಾವನಿಗೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀತಿಗೆ ಹೇತುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? (೬ : ೨೨೨)

ಉಚ್ಛೃತಿ ಪದಂ ವಾಂಭಸ್ತರೋ ಧರ್ಮಪರೋ ಭವೇತ್ | ೨೫೫

ಶ್ರೀವಾದ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಗಾಗಿ
ಬೇಕು. (೧೦ : ೧೧೯)

ಧಿಕಾಗಂ ಧರ್ಮದೂಷಕಂ, ಧರ್ಮ ಏವ ಪರಂ ಮಿತ್ತಮೋ | ೨೫೬

ಧರ್ಮವನ್ನು ದೂಷಿಸುವ ರಾಗಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ಧರ್ಮವೇ ಮುಖ್ಯವಾದ
ಮಿತ್ತನು. (೧೧ : ೨೨೦)

ಪ್ರತೀಕಿಂ ಧರ್ಮಸರ್ವಸ್ಯಂ ದರ್ಶನಂ | ೨೫೭

ಸಮೃದ್ಧನವು ಧರ್ಮದ ಸಾರವಂದು ತಿಳಿ. (೬ : ೧೨೯)

ಕೃಮಯಾ ಕಂ ನ ಜಾಯತೇ | ೨೫೮

ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ ಏನು ತಾನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ? (೬೬ : ೨೫೭)

ಜೆತಾತ್ಮೋ ಜಯಂತಿ ಕ್ಷುಣಿ ಕೃಮಯಾ ಹಿ ಜಗೀವವಃ | ೨೫೯

ಜಯಿಸಲಿಭೀಯಿಳ್ಳಿ ಆತ್ಮ ಸಂಯಮಿಗಳು (ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು) ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ ಘಟಿಸ್ಯಾಯನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾರ್ಥವೇ?

ಕಲೇವರಮಿದಂ ತಾಜ್ಞಮಜನೀಯಂ ಯತೋಧನಂ | ೨೬೦

ಈ ದೇಹವು ತ್ಯಜಸಿಲ್ಪದತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ. ಯಶಸ್ವಿಂಬ ಧನವು ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪದ
ತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಾಯಿಕಂ ಹಿ ಯತೋ ಲೋಕೇ ಗತ್ಯಯೋಽನನು ಸಂಪದಃ | ೨೬೧

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಶ್ರೀರಾಗಿರತಕ್ಕುದು. ಸಂಪತ್ತಿಗಳಾದರೋ ಗಮನ ಸ್ವಭಾವವು
ಈವು.

ಪ್ರಾಯಃ ಶ್ರೀಯೋಧಿರೋ ಬುಧಃ | ೨೬೨

ಪ್ರಾಯಃ ವಿಮೇಕಿಗಳು ಶ್ರೀಯಸ್ತನ್ನೇ ಇಚ್ಛಿಸುವಪರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. (೧೧ : ೫)

ನ ಪರಾರಾಧನಾ ಚ್ಛಿ ರೇಯಃ ಶ್ರೀಯಃ ಸಂಗ್ರಹದೇಶನಾತ್ | ೨೬೩

ಶ್ರೀಯಸ್ತ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವುದರಿಂದಲ್ಲ ಅದು ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು
ಲಾಪದೇಶಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿದೆ. (೧ : ೪೬)

ಪ್ರಾಯೇಣಕ್ವಾವಣಂ ಚತ್ತಮಾತ್ಮ ಶ್ರೀಯಃ ರಜ್ಯತೇ | ೨೬೪

ಪ್ರಾಯಃ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಮನಸ್ಸು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಯಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗಪಡುತ್ತದೆ.
(೧೦ : ೧೨೪)

ಶ್ರೀಯಾನತ್ತರೋಹಿ ಕೃಷಿಸ್ತಾಂ | ೨೬೫

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮತ್ತರವೂ ಶ್ರೀಯಸ್ತಿರಾಗಿಸುವುದು. (೪೨ : ೨೧೬)

ಸದ್ಬ್ರಾಹಂ ಹಿ ಯಶಃ ಪದಂ | ೨೬೬

ಉತ್ತಮವಾದ ದಾನವು ಯಶಸ್ವಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲವೇ? (೨೦ : ೧೨೭)

ಗುಣಾಧಿಕೋ ಹಿ ಮಾನ್ಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಂದ್ಯ ಪೂಜ್ಯತ್ಯ ಸತ್ಯಮ್ಯಃ | ೨೬೭

ಗುಣಾಧಿಕೃಪಳಿವನೇ ಶ್ರೀವೃಂದ ಮಾನ್ಯನೂ ವಂದ್ಯನೂ ಪೂಜ್ಯನೂ ಆಗು
ವನಲ್ಲವೇ?

ಯತ್ವ ಕೃತಿಗುರುಸ್ತತ್ರ ಪಸಂಹಿತಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ೨೬೮

ಎಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯಿರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಗುಣಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ
ವಿಲ್ಲ.

ಗುಸ್ಯೇರಾವಜ್ಞತೇ ನ ಕಃ | ೨೬೯

ಗುಣಗಳಿಗೆ ಯಾವನು ತಾನೆ ನಮ್ಮಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (೧೧ : ೨೬)

ಪ್ರಾಕೋಭೋಪ್ಯಧಿಕಾಃ ಕೇ ವಾ ವಿಕ್ರೋಣಂತಿ ಗುಣಶ್ರೀಯಃ | ೨೭೦

ಪ್ರಾಣಾಳಿಗಂತಲೂ ಹೆಬ್ಬಾದ ಗುಣಗಳಿಂಬ ಸಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ಮಾರು
ತ್ತಾರೆ? (೪೮ : ೪೯೪)

ಗುಣಗ್ರಹಾ ಹಿ ಸಜ್ಜನಾಃ ॥

೨೭೮

ಸಜ್ಜನು ಗುಣಾಂಶಿಗಳಲ್ಲವೇ?

(೧ : ೨೬)

ಸದಸತ್ಯಾಯ್ ನಿರ್ವಾಕ್ತೋ ಶಕ್ತಿ ಸದಸಹೋ ಸಮಾ ॥

೨೭೯

ಸಜ್ಜನ ದುಜನರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಯ್ ಅಸತ್ಯಾಯಣಾಳನ್ನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ
ಶಕ್ತಿಯು ಸಮಾಗಿರುತ್ತದೆ.

(ಉಳಿ : ೬)

ಮುಖ್ಯ ಫಲಂ ನನ್ನ ಫಲೀಷು ಪರೋಪಕಾರಃ ॥

೨೮೦

ಪರೋಪಕಾರವೇ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಫಲವು. (೨೬ : ೧೨೭)

ಪರೋಪಕಾರ ವೃತ್ತಿನಾಂ ಪರತ್ವಕ್ತು ಸ್ಥಿತಪ್ರಯೋ ॥

೨೮೧

ಪರೋಪಕಾರವನ್ನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೇರೆಯವರ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನ ತಮ್ಮ
ತೃಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.

(ಇಂ : ೬೬)

ನ ಚೀದುಪಕ್ತಂ ಖಲಾಃ ॥

೨೮೨

ಉಪಕಾರವನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದ ರೆ ಅಂಥವು ದುಷ್ಪರೀಸಿಕೊಳ್ಳುವು (೨೬ : ೨೨೬)

ಅಕಾರಕೋಪಕಾರಾಕಾಮಪಕ್ತಂ ಭಾವಿ ತತ್ತಲಂ ॥

೨೮೩

ಅಕಾರಣವಾದ ಉಪಕಾರವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅದರ ಫಲವು ಅವಶ್ಯಾಗಿ ಆಗು
ವುದು.

(ಇಂ : ೬೭)

ಕೃತೋಪಕಾರಿಣೇ ದೇಯಂ ಕಂ ನ ತತ್ತ್ವತ ವೇದಿಭಃ ॥

೨೮೪

ಉಪಕಾರವನ್ನ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಅದನ್ನ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಯಾವುದು ತಾನೆ ಕೊಡಲ್ಲ
ದತ್ತಪ್ರಯುಳ್ಳ ?

(೨೦ : ೨೨೮)

ಕಲ್ಪದುಮ ಫಲಾಷಾಃಃ ಕಸ್ಯ ವಾ ನೋಪಕಾರಿಣೇ ॥

೨೮೫

ಕಲ್ಪದುಮ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ?
(೧೧ : ೪೫)

ಸತಾಂ ಸ ಸಹಚೋ ಭಾವೋ ಯತ್ನ ವಂತ್ಯಪಕಾರಿಣಃ ॥

೨೮೬

ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರನ್ನ ಹೊಗಳುವುದು ಸತ್ಯರೂಪರ ಸಹಚವಾದ ಭಾವವಾ
ಗಿದೆ. (ಉಳಿ : ೧೯೬)

ವ್ಯಾಸುಖಾಲನಂ ಶೀಲಂ ॥

೨೮೭

ಪ್ರತಗಳ ಪಾಲನಯೇ ಶೀಲ.

(ಉಳಿ : ೧೧೦)

ಶೀಲಂ ಹಿ ರಕ್ಷಿತಂ ಯತ್ನಾದಾತಾಸ್ಯಮನುರಕ್ಷಿತಿ ॥

೨೮೮

ಪ್ರಯುತ್ತದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶೀಲವು ನಿಶ್ಚಯಾಗಿ ಆತ್ಮನನ್ನ ರಕ್ಷಿಸು
ತ್ತದೆ. (ಉಳಿ : ೧೧೯)

ಸ್ವಾರ್ಥಪರಗಾಯೋಃ ಬೀಜಂ ಜಂತೋಃ ಸ್ವಲ್ಪಮಹಿ ಪ್ರತಂ ॥

೨೮೯

ಪ್ರಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರತಯೇ ಸ್ವರ್ಗ ಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಬಿಜವಾಗುವುದು. (೨೬ : ೧೯೮)

ವ್ಯಾದಿವ್ಯಕರಣಂ ದೀಕ್ಷಾ ॥

೨೯೦

ಪ್ರತಗಳ ಸ್ವೀಕಾರವೇ ದೀಕ್ಷೆ. (೨೮ : ೧)

ಶಾಪಕವತಮುತ್ಪಮಂ ಮುಕ್ತೇದ್ವಿತೀಯ ಸೋಧಾನಮ್ರಾ ॥

೨೯೧

ಉತ್ಪಮ ಶ್ರವಕ ಪ್ರತವು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು. (೨೬ : ೧೯)

ನ ಪ್ರತಾದಪರೋ ಬಂಧುನಾಃಪ್ರತಾದಪರೋ ರಿಪುಃ ॥

೨೯೨

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬೇರೆ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ ಅವರತಿಷ್ಠಿತ ಬೇರೆ ಶತ್ರುವಿಲ್ಲ. (೨೬ : ೧೯೯)

ಗಾಧಿಭವತ್ವವಿರತಾಸ್ಯ ಪರತ ಬಂಧಃ ॥

೨೯೩

ಆಪ್ತಿಕನಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಕನಲ್ಲಿ ಬಂಧವು ದೃಢವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
(ಇಂಂಥಾ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಗಳಲ್ಲಿದವನಿಗೆ ಕರುಂಬಂಧವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಕನಿಗೆ
ಬಂಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ) (೨೯ : ೧೪೯)

ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ವರ್ಜನಂ ಪರಲೋಕಸ್ಯ ಪಾಂಚೇಯಮ್ರಾ ॥

೨೯೪

ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ತ್ವಾಪು ಪರಲೋಕದ ಬುಕ್ತಿ	(೨ : ೧೬೦೫)	ಸ್ವಯಮಾಗತ್ತೇ ಕೇ ನಾತ ರಕ್ಷಣಿ ಕೃತಪುಣ್ಯಕಾನ್ ೨೬೯
ಅಪರತ್ಸ್ಯ ಮನಃ ಕಾಯ ವಚೋ ಷಟ್ತಿರಸಂಯಮಃ	೨೭೮	ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಾ ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ತಾವಾಗಿ ಬಂದು ರಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ?
ಮನೋ ವಾಕ್ ಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಂಯಮವೆಂದು ಹೇಬರು.	(೨ : ೨೦)	(ಉಳಿ : ೧೬೯)
ಜಯಃ ಪ್ರಣಾಪ್ಯತೇ ಕುತಃ	೨೮೩	ಲಕ್ಷ್ಯವಾನೇ ವಿದಧಾತಿ ಸಾಹಸ ಸಮಃ ಕಂ ವಾನ ಪುಣ್ಯೋದಯೇ ೨೮೨
ಪ್ರಣಾಪಿಲ್ಲದೆ ಜಯವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದು ?	(೨ : ೧೫೫)	ಎಶ್ಯಯಂತನೂ ಸಾಹಸವೇ ಸ್ವೀಕಿತನಾಗಿರುವವನೂ ತನ್ನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೋದಯದಿಂದ ಖನನ್ನು ತಾನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ?
ಪ್ರಣ್ಯೇ ನ ಕಃ ಸಿಂ	೨೯೦	(ಉಳಿ : ೧೬೯)
ಪ್ರಣಾಪಿರಲು ಯಾವನು ತಾನೆ ಮಿಶ್ರನಲ್ಲ ?	(೨ : ೧೫೬)	ನ ಸಾಧಯಂತಿ ಕೇಭಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಂಥಾಂ ಶುಭ ವಿಮಾಕಃ ೨೯೪
ಪ್ರಣ್ಯೇ ಬಲೀಯಾ ಕಮಸ್ತಿ ಜಗತ್ತಪಜಯ್ಯಂ	೨೯೧	ಪ್ರರುಪರಿಗ ಪ್ರಣಾಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಯಾರು ತಾನೆ ಇಷ್ಯಾಧವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊ ಡುವುದಿಲ್ಲ ?
ಪ್ರಣಾಪು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತಿರಲು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತವಾದುದು ಯಾವುದಿದೆ ?	(೨ : ೧೫೭)	(ಉಳಿ : ೧೬೯)
ಪ್ರಣ್ಯೇ ಪ್ರೇರೇದುಷಿ ಸ್ವಾಂ ಕಿಮಿವಾಸ್ತುಲಂಘ್ಯಂ	೨೯೨	ಸುಪ್ರಣಾನಾಂ ಕ್ಷ್ಯಾ ವಾ ಲಾಭಿಂ ನ ಜಾಯತೇ ೨೯೯
ಮನುಷ್ಯರಿಗ ಪ್ರಣಾಪು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುತ್ತಿರಲು ದಾಂಡಲಶಕ್ತವಾದುದು ಯಾವುದಿದೆ ?	(೨ : ೧೫೮)	ಉತ್ತಮ ಪ್ರಣಾಪುಳಿಪರಿಗ ಎಲ್ಲಿತಾನೆ ಲಾಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ?
ಪ್ರಣ್ಯೇ ಸಿಂ ನು ನ ಲಭ್ಯತೇ	೨೯೩	(೨ : ೧೦೧೯)
ಪ್ರಣಾದಿಂದ ಏನುತಾನೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ?	(೨ : ೧೬, ೧೦ : ೧೫೫)	ಕಂ ಕರೋತಿ ನ ಕಲಾಣಂ ಕೃತಪ್ರಣಾ ಸಮಾಗಮಃ ೧೦೦
ಪ್ರಣಾತಪತ್ರ ವಿಶ್ವೇ ತಜ್ಞಾಯಾ ಕ್ಷಾವತಿಪ್ತಾಂ	೨೯೪	ಪ್ರಣಾಪಂತರಿಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯವುಂಟಾಗುವುದು. ಈ ವಿವರುದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ?
ಪ್ರಣಾಪಂಬ ಭಕ್ತಿಯು ನಷ್ಟವಾದ ಮೇಲೆ ಆದರ ನರಳು ಎಲ್ಲಿ ರಚೇತು (೨ : ೬)		(ಉಳಿ : ೧೦೧೬)
ಕಂ ನ ಸ್ವಾತ್ಮಕ್ತಮೋದಯಾತ್	೨೯೫	ಪ್ರಣಾತಪ್ತರಂ ನ ಹಿಲು ಸಾಧನಮಿಷ್ಯಿಷ್ಟಂ ೧೦೧
ಪ್ರಣಾದ ಉದಯದಿಂದ ಯಾವುದು ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಿದಿಲ್ಲ ?	(೨ : ೧೬)	ಇಷ್ಯಾಧದ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಣಾತ್ಪಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಸಾಧನವಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ?

ಫಲಯತ ಸ್ವಾಸಂ ಪುಣ್ಯಮೇವಾತ್ಮೀನಂ | ೧೦೭

ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪುಣ್ಯವೇ ಆತ್ಮಿತವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ(ಗ್ರಾ : ೧೮)

ತದ್ವೈವೈತ್ವ ಪುಣ್ಯಾನಿ ಫಲಂತಿ ಏಪ್ರಲಂ ಫಲಂ | ೧೦೮

ಉತ್ಪಾದವಾದ ಪುಣ್ಯಗಳು ಆಗಲೇ ಅಥವಾದ ಫಲವನ್ನು ಘರಿಸುತ್ತವೆ.
(ಇ : ೨೧೨)

ವಾತಾಗತ್ಯಂತರಸಾಧ್ಯ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಿಕ್ಯಂತಿ ದೇಹಿನಃ || ೧೦೯

ಬೇರೆಯಾದ ಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಗಳೂ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀತಿಸುತ್ತವೆ.
(ಇ : ೨೧೩)

ಸಂಚತೋದೀತ ಪುಣ್ಯಾನಾಂ ಭವೇದಾಪಚ್ಯ ಸಂಪದೇ || ೧೧೦

ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ಪಾದವಾದ ಪುಣ್ಯಪುಣ್ಯವರಿಗೆ ಆಪತ್ತಿಯೂ ಸಂಪತ್ತಿಗೇ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.
(ಇ : ೨೧೪)

ಪುಣ್ಯೋದಯಾಽ ಸುರೂಪಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸುಖಾಧನೀ || ೧೧೧

ಪ್ರಾಯಿಗೆ ಸುಖಾಧನವಾದ ಉತ್ಪಾದ ರೂಪಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಪುಣ್ಯೋದಯ
ದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದು.
(೧೦ : ೪)

ಸಂಪತ್ಯಂಪನ್ ಪುಣ್ಯಾನಾಮನುಭಧ್ಯಾತಿ ಸಂಪದಂ || ೧೧೨

ಸಂಪತ್ತಿಯು ಪುಣ್ಯಸಂಪನ್ಮರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. (ಇ : ೨೧೫)

ಪುಣ್ಯೋ ಪುಣ್ಯಾನಾಂ ವಿಶ್ವತ್ವಾ ಏಬಾರಕಾ || ೧೧೩

ಪುಣ್ಯಾಂತರಿಗೆ ಏಬಾರ ಶಕ್ತಿಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. (ಇ : ೨೧೬)

ಸರ್ವತ್ ಪುಣ್ಯಪುಣ್ಯಾನಾಂ ಏಜಯೋ ಸ್ವೇವ ದುರ್ಬಾಧಃ || ೧೧೪

ಪುಣ್ಯಾಂತರಿಗೆ ಬೆಲೆಗೆ ಹೊಳ್ಳಿತಕ್ಕುದಾದ ವಸ್ತುಪುಣ್ಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಜಯವು
ದುರ್ಬಾಧವಲ್ಲ. (೨-೨೧೬)

ಪುಣ್ಯಾಜನೇ ಕುರುತ ಯತ್ತ ಮತ್ತೋ ಬುಧೇಂದ್ರಾ || ೧೧೫

ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಿಗಳೇ! ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರಿ.
(ಇ : ೨೧೦)

ಪುಣ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಿಧೌ ಸುಧಿಯೋ ಯತ್ತಂ || ೧೧೬

ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಿ, ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು
ಮಾಡಿರಿ. (ಇ : ೨೧೨)

ವಾತಾಃ ಸತಾಂ ನಹಿ ಪಾತಾಃ ಗುತಾಃ ಪಾತಾಃ ಪ್ರಯಸ್ತತಃ || ೧೧೭

ಸತ್ಯರೂಪರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಗಳು ಪ್ರಾಣಗಳಲ್ಲ, ಪ್ರಯವಾದ ಗುತಾಗಳು ಪ್ರಾಣಗಳು.
(ಇ : ೨೧೩)

ಪಾತ್ಯೇರಿ ಯತಃ ಕೇಯಂ ಸತಾಂ ಪಾತ್ಯೇತ್ ತೇನ ಚ || ೧೧೮

ಸತ್ಯರೂಪರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಗಳಿಂದಲೂ ಯಶಸ್ವಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕುದಾಗಿದೆ.
(ಇ : ೨೧೪)

ಪಾಯಃ ಕಲ್ಪದುಮಣ್ಣೇವ ಪರಾಭರಂ ಚೀಷ್ಟಿತಂ ಸತಾ || ೧೧೯

ಪ್ರಾಯಃ ಸತ್ಯರೂಪರ ಕೆಲಸವು ಕಲ್ಪಾತ್ಮಕದಂತೆ ಪರಪರ್ಯೋಜನಕ್ಕೊಳ್ಳಬ್ರಹ್ಮಾಗಿರು
ಷಂತಂ.

ಮುಖ್ಯೇ ಸತ್ಯೇವ ಗೌಣಸ್ಯ ಬಾಷ್ಟಿಕಾದೇಃ ಪ್ರತೀತಿತಃ || ೧೨೦

ಮುಖ್ಯಾಪಸ್ತುವಿದ್ವರೇನೇ ಗೌಣವಸ್ತುವಿನ ಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತದೆ, ಮ್ಯಾಂಜಿಜನರನ್ನು ತಿಳಿಯು
ಷಂತಂ ಸತ್ಯರೂಪರ ಜ್ಞಾನವಾಗುವಂತೆ.

ಸೋಷ್ಣಭೂಧ್ಯರಮಚ್ಯಂ ಸಂತಃ ಸಾಧಾರಣಾತ್ಮಿಯಃ || ೧೨೧

ಸತ್ಯರೂಪರ ಸಂಪತ್ತಿಯು ಸರ್ವಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೂ ಉಪಭೋಗ್ಯಾವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
(ಇ : ೬)

ಸದ್ಗಂಧೋ ಹಿತಮಂತೇ ಸ್ವಾಧಾಪುರಾಯೇವ ಭೇಷಜಂ || ೨೯

ರೋಗಿಗೆ ಜೀವಧಿಯಂತೆ, ಸತ್ಯರುಪರ ವಚನವು ಕೊನಯಲ್ಲಿ ಹಿತವಾಗಿರುವುದು. (೪೪ : ೫೨೦)

ಕಃ ಪ್ರತ್ಯೇತಿ ನ ದುಷ್ಪತ್ಯೇತ್ಸಭ್ನಿರ್ಗದಿತಂ ವಚಃ || ೨೧೦

ಸತ್ಯರುಪರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿ ವಚನವು ದುಷ್ಪ ವಚನವಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಯಾರು ನಂಬಿವುದಿಲ್ಲ? (೪೪ : ೫೨೧)

ದ್ವಿಪತೋ ವಾ ನ ಸತ್ಯಾಭಿವೃತ್ತಃ ಸ್ವಾತ್ಮ ಸುಹೃದಃ ಸತಾಂ || ೨೧೧

ಸತ್ಯರುಪರ ಸಾಮಧ್ಯದ ಅಭಿವೃತ್ತಿಯು ಶತ್ರುವಿನಿಂದಾಗುವಂತೆ ಮಿಶ್ರಿನಿಂದಾಗುವ ದಿಲ್ಲ. (೪೪ : ೫೨೨)

ಸಹಭೋಗಂ ಹಿ ಬಂಧುನಾಮಾಧಿರಾಜ್ಯಂ ಸತಾಂ ಮುಧೇ || ೨೧೨

ಬಂಧುಗಳ ಜತಯಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸತಕ್ಕ ಸಾಮೃಜ್ಯವೇ ಸತ್ಯರುಪರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನಾಣಿ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವುದು. (೪೪ : ೫೨೩)

ಸಹಿ ಮತ್ತರಿಃ ಸಂತೋ ನಾಯಿ ಮಾಗಾಂಸುಭಾರಿಃ || ೨೧೩

ನಾಯಿಮಾಗಾಂಸುಭಾರಿ ಸತ್ಯರುಪರು ಮತ್ತರವ್ಯಾಳವರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ? (೪೪ : ೫೨೪)

ಹಂ ನ ಕುರ್ವಣಂತಿ ಸಾಕ್ಷಿಕಾಃ || ೨೧೪

ಸಾಕ್ಷಿಕರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಾನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ? (೪೪ : ೫೨೫)

ಕೃತ್ಯೇ ಕೃಭೈರು ಸತ್ಯಾಭಾಃ ನ ತ್ಯಜಂತಿ ಸಮುದ್ಬಮಂ || ೨೧೫

ಸತ್ಯ ಗುಣಶ್ವರಾದವರು ಕರ್ಷ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. (೪೪ : ೫೨೬)

ಪ್ರಯೋಜನವಶಾತ್ ಪಾಢ್ಯಃ ಪಾರ್ಮೋಹಿ ಪರಿಗ್ರಹ್ಯತೇ || ೨೧೬

ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಪ್ರಯೋಜನವಶದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತನನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. (೪೪ : ೫೨೭)

ಮಹತಾಂ ಪಾದಸಂಸೇವೀ ಕೋ ವಾ ನಾಯತಿಮಾಪ್ಯಾಯಾತ್ || ೨೧೭

ದೊಡ್ಡವರ ಪಾದವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನು ಯಾರು ತಾನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ? (೪೪ : ೫೨೮)

ದುಷ್ಪರೋ ವಿವಯತಾಗ್ರಃ ಕೌಮಾರೇ ಮಹತಾಮಸಿ || ೨೧೮

ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಕೌಮಾಯ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವರ್ಯ ಸುಖಿದ ತಾಗ್ರವ ಕರ್ಷ್ಯವಾಗಿರುವುದು. (೪೪ : ೫೨೯)

ಸ್ವದೇಶಸ್ಥಃ ಕ್ಷಮೋಹಿ ಮಹತಾಂ ಬರೀ || ೨೧೯

ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷಮ್ಮನೂ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. (೪೪ : ೫೩೦)

ಪಾಯೋ ರಾಯಾಂ ವಿಯೋಗೋ ಜನಯತಿ ಮಹತೋಪ್ಯಗ್ರಮಂತರ್ಮಾಧಾರಂ || ೨೨೦

ನಿಶ್ಚಯಿವಾಗಿಯೂ ದ್ರವ್ಯಗಳ ವಿಯೋಗವು ಪ್ರಾಯಃ ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಕರಿನವಾದ ಹೆಣ್ಣೆಯಿರಿಯನ್ನಾಣಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (೪೪ : ೫೩೧)

ಧಿನಾದಾನಂ ನೂಸಂ ವಾಂಘಂತಿ ನೋನ್ನತಾಃ || ೨೨೧

ದೊಡ್ಡವರು ವ್ಯಾಧವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಜ. (೪೪ : ೫೩೨)

ಪಾಯಃ ಸ್ವಲಂತಿ ಚೇತಾಂಸಿ ಮಲಶ್ವಸ್ಯ ದುರುತ್ವಾಂ || ೨೨೨

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದುರಾತ್ಮ್ರ ಮನಸ್ಸಿಗಳು ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಸ್ವವಾಗಿರುತ್ತವೆ. (೪೪ : ೫೩೩)

ನ ಭವತಿ ಕುಮಿಹೇಷ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಯೋಗಾನ್ವಾಹಿಃ || ೨೨೩

ಕಃ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಯಾವ ಇಷ್ಟಪೂರಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (೪೪ : ೫೩೪)

ನ ಪ್ರಮಾನ್ಯ ಪ್ರನೀತೇ ಸ್ವಂ ಕುಲಂ ಜನ್ಮ ಚ ಹೊರುಬೇಃ ॥ ೧೨೭

ಯಾವನು ಪರಾತ್ಮಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಕುಲವನ್ನು ಜನಪ್ರಸ್ನಾ ಪರಿಶಮಾಹುತ್ವಾನ್ಮಾಂ
ಅವನು ಪ್ರರುಷನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. (ಅ : ೧೨೮)

ಮಹಾ ಭಯೇ ಸಮುತ್ಸ್ವೇ ಮಹಾನೋನ್ಮೋ ನ ಕಿಷ್ಕಿ ॥ ೧೨೯

ಮಹಾಭಯವುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲು ಮಹಾಪ್ರಯಾನಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯವನು ನಿಲ್ಬಾದಿಲ್ಲ.
(ಉ : ೨೮೫)

ಸಹ್ಯಮಾಖಾಂ ವಿರೋಧಶ್ಚ ವ್ಯಾಧಯೇ ಹಿ ಮಹಾತಭಿಃ ॥ ೧೩೦

ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಧಿಗೋಸ್ಕರ ಮಹಾತ್ಮೇಣದೆ ಸ್ವೇಕವೂ ಇರಲಿ, ವಿರೋಧವೂ ಇರಲಿ.
(ಉ : ೧೪೮)

ನಿಸರ್ಗಜಂ ತಮೋ ನೂನಂ ಮಹತಾಹಿ ಸುದುಸ್ವಜಂ ॥ ೧೩೧

ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಅಂಥಾರ (ಆಜ್ಞಾನ) ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಹಾಪ್ರಯಾಂಗ
ಬಿಡಲು ಬಹು ಕವ್ಯಸಾಧ್ಯವು. (ಇ : ೧೮೦)

ಮಹತಾಮನುಷ್ಟಿಂ ನು ಶಾವಯಸ್ಸನು ಜೀವಿಸಾಂ ॥ ೧೩೨

ಮಹಾತ್ಮರ ಅನುಸರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವವರಿಗೆ ‘ಅನುಸರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ’
ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದ್ದಿತು. (೨೦ : ೭)

ಮಹಿಳೆಯಾಂಸಃ ಪರಾಫ್ರೇ ಕುರ್ವತೇ ರತ್ನಿಂ ॥ ೧೩೩

ಮಹಾತ್ಮರ ಪರರ ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. (೯ : ೧೪೯)

ಮಹತಾಂ ಮಾರ್ಗವರ್ತಿನ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸುಪ್ರಜಸೋ ಹೃಮೂಃ ॥ ೧೩೪

ಮಹಾಪ್ರಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಈ ಪ್ರಜಗಳೂ ಸುಪ್ರತ್ರಾಂತರ
ರಾಗುವರಲ್ಪವೇ? (೧೫ : ೧೮)

ಧತ್ತೇ ಹಿ ಮಹತಾಂ ಯೋಗಃ ಶಮಮೃತಮಾತ್ಮಣಿ ॥ ೧೩೫

ಮಹಾಪ್ರಯವರ ಸಂಯೋಗವು ಕೂರಾತ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತತೆಯನ್ನಂತು
ಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ? (ಇ : ೧೨೯)

ಕಮಾಂಘಾಂ ಮಹಿಳೆಯಾಂ ॥ ೧೩೬

ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಆಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಯಾವುದು? (೨೮ : ೨೬)

ಕಾಯ್ರಂ ಹಿ ಸಿಂಹಾಂ ಮಹದ್ವಿರಧಿಷ್ಠಿತಂ ಯತ್ ॥ ೧೩೭

ಮಹಾತ್ಮರಿಂದ ಆಶ್ರಿತವಾದ ಕಾಯ್ರಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ
ಲ್ಲವೇ? (೧೮ : ೧೪೭)

ಶಾಖಾಂ ಧೈಯಾಂ ಹಿ ಮಾನಿಸಾಂ ॥ ೧೩೮

ಮಾನವಂತರ ಧೈಯಾವು ಶಾಖಾಂಮಾದಲ್ಲವೇ? (೧೮ : ೧೪೯)

ಸಹಾಯೇಃ ಸಾಧಿತಂ ಕಾಯ್ರಂ ಲಜ್ಜಾಯೈ ನನು ಮಾನಿಸಾಂ ॥ ೧೩೯

ಸಹಾಯಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಿಟ್ಟ ಕಾಯ್ರಾವು ಮಾನಸಾಲಿಗಳಿಗೆ ಲಜ್ಜೆಗೆ
ಕಾರಣವಾಗುವುದು. (೧೮ : ೧೦೦)

ಹೇತುರಾಸನ್ ಭಾವಾಂ ಮಾನಶ್ಚ ಹಿತಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೪೦

ಅಸನ್ ಭವ್ಯರಿಗೆ ಮಾನವೂ ಹಿತಸಿಲಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. (೧೯ : ೧೪೧)

ಮಾನ ಪ್ರಾಣ ಹಿ ಮಾನಿಸಃ ॥ ೧೪೧

ಮಾನಪ್ರಾಣವರು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾನವೇ ಪ್ರಾಣವೆಂದು ತಿಳಿಯತಾರೆ (೧೯ : ೧೯)

ಸಮೋ ನನು ನ ಮೃತ್ಯುಭ್ರಂಗೇನ ಮಾನಿಸಾಂ ॥ ೧೪೨

ಮಾನಭಂಗಪ್ರಾಣವರಿಗೆ ಮಾನಭಂಗದೂಡನೆ ಮೃತ್ಯುವೂ ಸಮಾದುದಲ್ಲವೇ?
(ಇ : ೧೯೯)

ಸ್ವೀಕಾನುವರ್ತಿನೀಂ ಸ್ವೇತಿ ದೀಪಕಾಂ ವಾಧಿಯಂ ಸುಧಿಃ ॥ ೧೪೩

ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯು, ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ದೀಪದಂತ, ಸ್ತ್ರೀತಿಯನ್ನು
ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಲ್ಲವೇ? (ಇ : ೧೦೦)

ಬುದ್ಧಿನಾಗೇಸರೀ ಯಸ್ಯ ನ ನಿಬಂಧಃ ಘಲತ್ಸೌ || ೪೫೦

ಯಾವನ ಬುದ್ಧಿಯ ಮುಂದುವರಿಯುವಿದಿಲ್ಲವೋ ಅವನ ನಿಬಂ
ಧವು (ಹಟಯೋಗವು) ಘಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (ಉ : ೬೮)

ಶೈತಾತಃ ಕೋ ನ ಕುರ್ವಿತ ಸುಧೀರಾತಪ ಸೇವನಂ || ೪೫೧

ಶೈತಭಾಧೆಯಿಂದ ಹೀಡಿತನಾದ ಯಾವ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯು ತಾನೆ ಬಿಸಿ
ಲನ್ನ ಸೇವಿಸನು. (ಗಗ : ೬೯)

ಪಾಯೋ ಧ್ವಿಃ ಕೃತಧಿಯಾಂ ಸ್ಮಿತ ಹೃಷ್ಟುತ್ತೋ || ೪೫೨

ವಿವೇಕಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಿತ ಪ್ರವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗು
ವುದು. (ಇಂ : ೧೦೮)

ಯತೋಭಿಷ್ವಾಫಂ ಸಂಸಿದ್ಧಿಸ್ತುಭ್ರಂತಿ ಸುಮೇಧಸಃ || ೪೫೩

ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಯಾವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಅಭಿಷ್ವಾದ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗು
ವುದೋ ಅದನ್ನ ಅಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಇಗ : ೧೧೪)

ಪಾವಧರಯದ್ವಾಸ್ತೇರೇವ ಹೀರಿಃ ಸರ್ವತ ಧೀಮತಾಂ || ೪೫೪

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಗೆ ಗುಣಾಂದಲೇ ಶ್ರೀತಿಯಂತಾಗುವುದು.
(ಇಂ : ೧೧೯)

ಮಹಿಂಯಸೋವ್ಯಪಾಯೇನ ತ್ರಿರಘ್ಯಾಯತೇ ಬುಧೈः || ೪೫೫

ದೊಡ್ಡವನ ಸಂಪತ್ತಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಂದ ಉಪಾಯದಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡು
ತ್ತದೆ. (ಇಲ : ೫೫೮)

ವಿಚಕಾಂ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ತಪ್ತಾತ್ ಸಾಧುಮ ಧೀಧನಾಃ || ೪೫೬

ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಸಾಧುಗಳಲ್ಲಿ ಜುಗುಷ್ಯೇಯನ್ನ ವಾದುವುದಿಲ್ಲ.
(ಇಂ : ೫೫೯)

ಕ್ಷಮಿ ಕೋಪ್ಯೋ ನ ಧೀಮತಾಂ || ೪೫೭

ವಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಗೆ ಹೋಪವಿಯವುದಿಲ್ಲ.

(೬೨ : ೬೭೦)

ವಿಚಾರಯತಿ ಧೀಮಾಂತ್ರ್ಯ ನ ಕಾರ್ಯಂ ದ್ವೇಪಮೋದಿತಃ || ೪೫೮
ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಕೊಡ ದ್ವೇಪಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
(ಇಂ : ೧೦೯)

ಜಾಘನಃ ಸ ತು ಸಂಸ್ಥಾರಃ || ೪೫೯

ಸಂಸ್ಥಾರವಾದರೋ ಜಾಘನ ಜನ್ಮಮಾಡುದು. (ಇಂ : ೬೨)

ಸಂಸ್ಥಾರ್ಃ ಪಾಕ್ಸ್ಯನೇರೇವ ಘಟಸ್ಯಕ್ತ ದೇಹಿಸಾಂ || ೪೬೦

ಪ್ರಾವಜನ್ಯದ ಸಂಸ್ಥಾರಗಳಿಂದಲೇ ಜೀವಿಗಳೂ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರು
ವುವು. (ಗಗ : ೧೧೧)

ನನು ಜನ್ಮಾತರಾಭಾಸಃ ಸ್ಮಾತಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಹೃಷ್ಟಲಾಂ || ೪೬೧

ಜನ್ಮಾತರದ ಅಭಾಸವು ಸಂಖ್ಯಾಣವಾದಸ್ತರಣೆಯನ್ನ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.
(ಇಂ : ೧೧೯)

ಸಂಸ್ಥಾರಾಸ್ತಕ ನಾಸ್ತಾಯಃ ಸ್ಮಾತ್ಸಾ ಮೂಳ್ಭ್ರಂತಿ ಜಂತವಃ || ೪೬೨

ಪ್ರಾಜ್ಞಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಾವಜನ್ಯದ ಸಂಸ್ಥಾರಾಳನ್ನ ಸ್ಥಿರಿಸಿ ಮೂಳ್ಭ್ರಾಯನ್ನ
ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. (ಇ : ೧೧೧)

ಉದಯಾಸ್ತಮಯೋ ನಿತ್ಯಂ ದೇಹಿಸಾಮ್ || ೪೬೩

ಪ್ರಾಜ್ಞಗಳಿಗೆ ಉದಯವೂ ಅಸ್ತಮಾನವೂ (ಉನ್ನತಿಯೂ ಅವನತಿಯೂ)
ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತವೆ. (ಇಲ : ೫೫೯)

ತಿಯಂಭೋಽಪ ಸುಹೃದ್ವಾಪಂ ಪಾಲಯತ್ತೇವ ಬಂಧುಮು || ೪೬೪

ತಿಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಗಳೂ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಕಭಾವವನ್ನ ಅವಶ್ಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತವೆ.
(ಇಂ : ೫೫೯)

ಕ್ಷಯೋಪಶಮಮಾಹತ್ತುತ್ತಿಯಂ ಮೋಹಿ ವಿವೇಕನಃ || ೪೬೫

ತಿಯರ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೂಡ ಕಮರದ ಶ್ವರ್ಯೋಪಶಮದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ
ವಿರೇಕಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. (ಉ : ೨೫)

ಮೃಗಾಮಾನು ಮಾನಾಯೈಧರ್ಮಾತ್ಮಂ ಕಂ ತಕ್ಕತೇ ಜರಿಃ ॥ ೧೯೯

ಸಿಹವು ಕ್ಷುದ್ರ ಮೃಗರಿಗೆ ಸಮಾನವಂದು ತಿಳಿದು ಬಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ
ತಕ್ಕವೇ? (ಇ : ೧೧)

ಜರನ್ನಿಂದ ಗಜಿ ಕಕ್ಷ್ಯಾ ಗಾಹತೇ ಕಂ ಜರೇಃ ಶಿಶೋಃ ॥ ೧೯೯

ಅನೆಯು ಮುದಿಯಾದರೂ ಸಿಹದ ಮರಿಯ ಸಾಧ್ಯತ್ವಾನ್ನಿ ಹೊಂದುವುದೇ?
(ಇ : ೧೦೫)

ಆಶಾ ಹೀ ಮಹತೇ ನ್ನಾಂ ॥ ೧೯೯

ಮನುಷ್ಯರ ಆಶೆ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲವೇ ? (ಉ : ೨೫೮)

ಕಂ ವಾಶಾ ನ ಅವಲಂಬತೇ ॥ ೧೯೯

ಆಶೆಯು ಯಾವುದನ್ನು ತಾನೆ ಆಶ್ರಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, (ಉ : ೧೦೫)

ತ್ವಾಣ್ಣಿ ಚೋಧಸ್ಯೇಭಃ ಕಂ ಧಸ್ಯೇರಂಧಸ್ಯೇರಿವ ॥ ೧೨೦

ಬೆಂಕಿಯು ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜನಗೊಳ್ಳುವುದೋ ಹಾಗೆ ಆಶೆ
ಯೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವ ಧನಸಂಪತ್ತಿಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋ
ಜನ? (ಇ : ೧೧೮)

ಅತಿ ಗೃಧ್ರಾತಾ ತಾಷ್ಟೋ ॥ ೧೨೦

ಅತ್ಯಾಶೆಯು ತಾಷ್ಟಾಮಾದುದು. (ಉ : ೧೧೧)

ಪದಂ ವಾಂಧಸ್ಯಾತಾಮೈಭ್ರಷ್ಟಷ್ಟಿಂಭ್ರಾ ಗರಿಮಾಸ್ಥದಂ ॥ ೧೨೧

ಶ್ರೀಷ್ಠ ಪದವಿ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಯೇ ಕಾರಣವಲ್ಲವು. (ಇ : ೪೪)

ವಿದಿಧಾಪಯಿಮವರ್ಣಿಂ ಶಲಭಃ ಕುಶಲೀ ಕರು ॥ ೧೨೨

ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಪತಂಗವು ಶ್ವೇಮವಾಗಿರುವುದೇ?
(ಉ : ೨೫)

ದರ್ಬಣಾಸೋಽಷಿ ಕಂ ವಹಿದರ್ವಹೇತ್ವಂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಃ ॥ ೧೨೩

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ ಬೆಂಕಿಯು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆದನ್ನು ಸುಧುವುದೇ?
(ಇ : ೨೫೯)

ಸತ್ಯಾದರ್ಮೀ ಕರಾಮಶಾಶ್ವತ ಪಶ್ಯೇನ್ನಾಪಿ ಸೌಷಧಂ ॥ ೧೨೪

ಕನ್ನಡಿಯು ಇರುತ್ತಿರಲು ಹಸ್ತ ಸ್ವರ್ವದಿಂದ ಮುಖಿದ ತೆಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವನು
ನೋಡುವನು? (ಉ : ೧೦)

ಶ್ವಲ್ಲೇಷಿ ದರ್ಬಣೇ ಬಂಬಂ ಮಾತಿಷಾಂಬೀರಮಂ ನನು ॥ ೧೨೫

ಕನ್ನಡಿಯು ಬಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಅನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಆಡಕವಾ
ಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? (ಉ : ೧೫)

ಮನೋಜ್ಞಾಪ್ರಾಧರ್ ಸಂಪತ್ತಿಃ ಕಸ್ಯ ವಾ ಸೋತ್ಯಾಂ ಜರೇಽಃ ॥ ೧೨೬

ಮನೋಹರವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಂಪತ್ತಿಯು ಯಾರ ಮನಃಬೇದವನ್ನು ತಾನೆ
ನಾಶಮಾಡು? (ಇ : ೧೧೨)

ದುಜ್ಞೇಪ್ರಾಸ್ಪರ್ಯಾಷ್ಟ್ಯಾ ಭೂತಂ ಭಾವಿ ಚ ನಶ್ಯತಿ ॥ ೧೨೭

ದುರ್ಮಾಪಾರಪ್ರಭುವನೂ ಪ್ರಾಣಿನನೂ ಆದ ಮನುಷ್ಯನ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು
ಮುಂದಿನ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತಿಯು ನಾಶಮಾಗುತ್ತದೆ. (ಇ : ೧೦೧೧)

ಕೋಪ್ಯಾಷಿ ಸುಖಕೃತ್ಯಾಭಾಃ ॥ ೧೨೮

ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಪವೂ ಸುಖಿವನ್ನಾಂಟು ವಾಡುವುದಾಗಿರುತ್ತೇ.
(ಇ : ೧೧೨)

ಮನಸೋ ನಿರ್ವಹಿಂ ಸೌಖ್ಯಮುಕಂತಿ ಹ ವಿಚ್ಯಾತಾಃ ॥ ೧೨೯

ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮನಸ್ಸಿನ ಸುಖಿವನ್ನು ಸೌಖ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಇ : ೧೧೯)

ಮಹತಃ ಸರಿದೋಷಸ್ಯ ಈ ಪ್ರತಿಭಂ ತರನ್ನಾವಿ ॥ ೧೫

ದೊಡ್ಡದಾದ ನದಿಯ ಪ್ರಮಾಹಕ್ಕಿದಿರಾಗಿ ದಾಂಟುವ ಯಾವನು ಸುವಿವನ್ನು
ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. (೨೮ : ೧೪)

ಧಿರಿಮಾನ್ಯೋಗಿ ಭೋಗಾ ಭಾನ್ಯೋಗಾನ್ಯ ಕಾವಹಾರಿಃ ॥ ೧೫

ಹಾವಿನ ಹಡೆಯಂತೆ ಪ್ರಾಣಪಹಾರಿಗಳಾದ ಈ ಭೋಗಿಗಳನ್ನು ಸುದು (೨-೧೦)

ಸಂಭೋಗಃ ಸಂವಿಭಾಗಕ್ತ ಭಲಮಭಾರಜಣನೇ ಧ್ಯಯಂ ॥ ೧೬

ಅಭಾರಜಣನೆಯ (ಧ್ಯಾಜಣನೆಯ) ಎರಡು ಭಲಗಳಿಂದರೆ ಸಂಭೋಗ ಹಾಗೂ
ಸಂವಿಭಾಗ. (ಸಂಪಾದಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಾನು ಬೆಳ್ಳಿ ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಆದು
ಸಂ-ಭೋಗ, ಅದನ್ನು ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಡುವುದು
ಸಂ-ವಿಭಾಗ. (೨ : ೧೮)

ದುಪ್ತುತ್ ಇವ ಭೋಗೋಯಂ ಪಾಹಾವಾಲಾವ ಕಾರಣಂ ॥ ೧೭

ದುಪ್ತುತ್ನಂತ ಈ (ರಾಜು) ಭೋಗವು ಪಾಪಪ್ರಣಗಳಿಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಕಾರಣವಾ
ಗಿದೆ. (೨೨ : ೧೨)

ಸಂಭೋಗಹೇತುರುದಿತೋ ಹಿ ಸಗಂಧಭಾವಃ ॥ ೧೮

ಪರಿಮಳವಾಗಿರುವಿಕೆಯೂ ಮಿಶ್ರಭಾವವೂ (ಒತ್ಸರ್ಯುವಿಕೆ) ಭೋಗಕ್ತ ಕಾರಣ
ವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡ್ಡಿದೆಯಲ್ಲವೇ? (೨ : ೧೫)

ಆಹೋ ಶಮಕರಂ ತಮಃ ॥ ೧೯

ತಪಸ್ಯ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯ! (೨ : ೧೩)

ಬುಹ್ಯಭಯ್ಯಸ್ಯ ಸಾ ಗುಃಪ್ರಾರ್ಗ್ಯೈ ನಾಮ ಪರಂ ತಮಃ ॥ ೨೦

ಬುಹ್ಯಭಯ್ಯ ಪ್ರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರಕ್ಷಕಯೇ ನಗ್ಯತ್ವವೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತಪ
ಸ್ಯಾಗಿರುವುದು. (೨ : ೧೧)

ಜ್ಞಾನಂ ಹಿ ತಪಸೋ ಮೂಲಂ ಯಂತ್ರನ್ನೊಲಂ ಮಹಾತರೋಃ|| ೨೧

ದೊಡ್ಡ ಮರಕ್ಕಿ ಬೇರು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ತಪಸ್ಯಿಗೆ ಜ್ಞಾನವು ಮೂಲಕಾರಣವಲ್ಲವೇ?
(೨ : ೧೪)

ಯೋಗೋ ಧಾನಂ || ೨೨

ಯೋಗವು ಧಾನವಾಗಿದೆ. (೨ : ೧೬)

ಧಾನಮೇಪೋತ್ತಮಂ ತಪಂ || ೨೩

ಧಾನಮೇ ಉತ್ತಮವಾದ ತಪಸ್ಯಾ. (೨ : ೨೦೨)

ಮುನಿವ್ಯಾಖ್ಯ ಸ್ವ ಕಾಯೋ ಹಿ ಸ್ವಾಮೀ ಸದಾಧ್ವನಿ ಸಂಪದಃ || ೨೪

ಶರೀರ ಮಂವತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಮುನಿಯು ಧಾನ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ
ಲ್ಲವೇ? (೨ : ೨೦೨)

ಪರೀಷಹ ಜಯಾಯತ್ ಸಿದ್ಧಿರಿಷ್ಯ ಮಹಾತಸಃ || ೨೫

ಮಹಾತ್ವ ಇಷ್ಟಿದ್ವಿಯು ಪರೀಷಹ ಜಯಕ್ತ ಅಧಿನವಾಗಿದೆ. (೨ : ೧೨)

ಕರ್ಮಾಙಂ ನಿಜರೋವಾಯಃ ಪರೀಷಹ ಜಯಃ ಪರಃ || ೨೬

ಉತ್ಪಾದ್ವಾದ ಪರೀಷಹ ಜಯ, ಕರ್ಮ ನಿಜರೋಯಂ ಉಪಾಯವಾಗಿದೆ.
(೨ : ೧೨)

ಧಾಯೇದನುಪ್ರೇಕ್ಷಾ ಕೃತಿ ಜೀತುಂ ಪರೀಷಹಾನಃ || ೨೭

ವಿವೇಕಿಯು ಪರೀಷಹಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕೊಸ್ತರ ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಧಾನಿಸ
ಬೇಕು. (೨ : ೧೨)

ವಿನಾಸುಪ್ರೇಕ್ಷಿಕ್ಕಿತ ಸಮಾಧಾನಂ ಹಿ ದುರ್ಬಾಧಂ || ೨೮

ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ವಿನಾ ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನವು ದುರ್ಬಾಧವಲ್ಲವೇ? (೨ : ೧೨)

ತಪ್ಯಾಯಾಂ ತನುಮೂರಾಯಾಂ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಹಿ ಹೇಮವರ್ಣಃ|| ೨೯

ಶರೀರವೆಂಬ ಮೂಸೆಯು ಕಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲು, ಬಂಗಾರದಂತೆ, ಆತಮ್ನ ಶುದ್ಧನ್ನ
ಗುತ್ತಾನ್ನಲ್ಪವೇ? (೨೪ : ೨೧)

ಸರ್ವಸ್ಯ ಸಾಧನಂ ದೇಹಸ್ಯಾಹಾರಃ ಸುಖಾಧನಂ || ೭೩

ಎಲ್ಲ ಕಾಯಂಗಳಿಗೆ ಶರೀರವು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಆಹಾರವು
ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. (೨೫ : ೨೨)

ಶಾರೀರ ಬಲಮಲ್ಕಂ || ೭೪

ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಬಲವು ಅತ್ಯಲ್ಪಮಾದುದು. (೨೬ : ೨೯)

ಅನ್ಯಷ್ಟೇದ್ವಾಪದಾಖಾಕಮುದ್ರೋಗ ಸಮಯೋ ಭವೇತ್ || ೭೫

ನಮಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಮಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವವರಿಗೆ ಶರೀರ ರಕ್ಖಣೆಯನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು. (೨೭ : ೨೨)

ದೇಹದಿನಾಂ ಪದಾರ್ಥನಾಂ ಯಾಥಾತ್ಮ್ಯಂತತ್ವಮಿಷ್ಟೇ || ೭೦

ಜೀವ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತತ್ತ್ವವಂದು ಹೇಸರು.
(೨೯ : ೨೮)

ಅಪರಿತ್ಯಕ್ಸಂಗಸ್ಯ ಭವೇತ್ಪರಯಾಟನಂ ಭವೇ || ೭೧

ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಸದಿರುವವರಿಗೆ ಭವದಲ್ಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಣವಾಗು
ವುದು. (೨೧ : ೨೭)

ಸ್ವಾಧಾರ್ಯಃ ಶುತ್ತಭಾವನಾ || ೭೨

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿವರಿಗಳ ಚಿಂತನೆಯು ಸ್ವಾಧಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. (೨೨ : ೨೧)

ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮಂ ಬಂಧ ಕಾರಣಂ || ೭೩

ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮವು ಕರುಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. (೨೩ : ೨೨)

ಅತಿಸ್ವೇಕೋಪಭಂ ನಯೇತ್ || ೭೪

ಅತಿ ಸ್ವೇಕವು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಒಯ್ಯುವುದು. (೨೪ : ೨೧)

ಜ್ಞಾನಂ ಗಭೋತೈ ನಿರ್ಮಲಃ || ೭೦

ಜ್ಞಾನವು ಆತ್ಮಂತ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಗಭಂವು. (೨೫ : ೧೧)

ಮತಿಹೀರಾಹಿತಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಿಕಾಮುತ್ತಿಕಾಭರ್ತಯೋಃ || ೭೧

ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕಾಭರ್ತಗಳ ಹಿತಾಹಿತಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮತಿಯೆಂದು ಹೇಸರು.
(೨೬ : ೧೧)

ಲೋಕಃ ಸತ್ಯಮೇಃ ನವಹಿಯಃ || ೭೨

ನಿಜ, ಈ ಲೋಕವು ಹೊಸವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು
(೨೭ : ೨೭)

ನಿವಿಲಂ ಲೋಕಂ ಪ್ರಾಯಃ ಸ್ವಾಭರಾಯಣಂ || ೭೩

ಪ್ರಾಯಃ ಲೋಕವಲ್ಪವೂ ಸ್ವಾಪ್ಯಾಜನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳದಾಗಿದೆ.
(೨೭ : ೧೪)

ನಿತಾನಿತಾತ್ಮಕಂ ಜಗತ್ ಸರ್ವಮಂತಃ ಶುಚಂ ಮಾಗಾ || ೭೪

ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಂಜಾ ನಿತಾನಿತೆರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
(೨೮ : ೧೦೨)

ಧುವಂ ನ ಸಮಕಂಡ್ಯೋರಿಹ ಜಯೇತರ ಪ್ರಕ್ರಮಃ || ೭೫

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನಬಲವುಳ್ಳವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅಪಜಯವಿಲ್ಲ.
(೨೯ : ೧೪)

ಅಲಂಖ್ಯಂ ಕೇನಬಿಜಾತ್ಮಂ ಪ್ರಾಯೇಣ ವಿಧಿಚೀಷ್ಟುತಂ || ೭೬

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಯಾವನಿಂದಲೂ ಮೀರಲು
ಗುಪುದಿಲ್ಲ. (೨೯ : ೧೨)

ಅತ ನಾಭಂಗುರಂ ಕಂಚಿತ್ || ೭೭

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ನಿತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.
(೨೯ : ೧೦೬)

ಪುಸೋತಾ ಪರ್ವತೀ ಮೃಖ್ಯಾಂ ಶುದ್ಧಜನ್ಮಾ ಹಿ ಶೂಡ್ಯತೇ || ೪೯
ಶುದ್ಧ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನಲ್ಪವೇ ?
(೨೨ : ೬)

ಅಧಾರಾಧಿಭರಕರ್ವೆಂ ನ ಲೋಕೇ ನಾಮ ಕಂಬನ || ೪೯
ಅಧಾರಾತುರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ.(ಉ : ೫೫)

ಸ್ತೀಳಾಂ ವಿಪತ್ತೀಕಾರೇ ಸ್ತಿಯ ವಿವಾವಲಂಬನಂ || ೪೯
ಸ್ತೀಯರ ಕಷ್ಟವನ್ನ ಪರಿಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ತೀರು ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
(೬ : ೧೯೯)

ಸ್ತೀರತ್ವ ಸಾರಥಿಸ್ತದ್ವಿ ನಿಧಾನಂ ಸುಖಸಂಪದಾಂ || ೪೯
ಸ್ತೀ ರತ್ನಪು ಸುಖಸಂಪದಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಲ್ಪವ ?
(೨೨ : ೫೮)

ಸ್ತೀತ್ವೇ ಸರೈತ್ವಮೇವೈಕಂ ಶಾಖ್ಯಾಂ || ೪೯
ಸ್ತೀತ್ವದಲ್ಲಿ ಪತಿಪ್ರತಕ್ಷಮಾಂದೇ ಶಾಖ್ಯಾಮಾದುದು.
(೬೮ : ೧೪೯)

ಕುತಃ ಕೃತ್ವ ಪರಾಮರ್ಣಃ ಸ್ತೀವರೈಕೃತ ಚೀತಾಂ || ೪೯
ಸ್ತೀ ವರೀಕೃತವಾದ ಮನಸ್ಸಳ್ವರಿಗೆ ಕಾಯದವಿವೇಚನೆಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರು
ವುದು ?
(೬೮ : ೧೫೯)

ಮಾಯೋ ಮಾತರಃ ಸ್ತೀಯಃ || ೪೯
ಸ್ತೀಯರು ಮಾಯ ತಾಯಂದಿರು.
(೪೯ : ೧೦೯)

ದಾರಕಮರ್ಣಃ ಪೃತ್ಯಾಳಾಂ ಸ್ತೀತ್ವಮೋಹಿಂ ಯೋಹಿತಾಂ || ೪೯
ಸ್ತೀಯರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹಕಾಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾದ ಸ್ತೀತಿಯಂಟಾಗುವುದಲ್ಪವೇ ?
(೪೯ : ೧೨)

ಸುಖಮೈಂದ್ರಿಯಿಕಂ ಪ್ರೇಮ್ಭೂರ್ಗಾತಿನಾರ್ಥಃ ಪರಾಂಗಿನಃ || ೪೯

ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಿವನ್ನ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಿಗ ಸ್ತೀ ಹೊರತು
ಪೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವು.
(ಆ : ೧೨)

ಭೋಗ್ಯಾ ಹಿ ಬಲಿನಾಂ ಸ್ತೀಯಃ || ೪೯

ಬಲಿಪೂಗಲ್ಲವೇ ಸ್ತೀಯರು ಭೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರು ?
(೪೯ : ೫೬)

ಸಂಭೋಗ್ಯರತಿ ರಸಿಕೋ ನ ತ್ವಪ್ರತೀತ || ೪೯

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರಸಿಕನಾದವನು ಸ್ತೀ ಸಂಭೋಗ್ಯರಳಿಂದ ತ್ವಪ್ರತೀಯನ್ನು
ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.
(೬೮ : ೧೯೦)

ಸ್ತೀತ್ವೇತೋಃ ಕಸ್ಯ ವಾ ನ ಸ್ಥಾತ್ಮಿಕಾತಃ ಪರಸ್ತರಂ || ೪೯

ಯಾರಿಗ ತಾನೆ ಸ್ತೀಯ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಪರಸ್ತರವಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಟವಾಗದು ?
(೬೮ : ೧೨೭)

ಸತ್ತಳಾ ಇವ ಸದ್ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯವತ್ತಃ ಸ್ತಿಯಃ ಸ್ತಿಯಾಃ || ೪೯

ಶ್ರೀಷ್ಠಿ ಘಳಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಷ್ಠಲತೆಗಳಂತೆ ಪ್ರತ್ಯವತ್ತಿಯಾದ ಸ್ತೀಯರು ಶಿಯರಾಗಿರು
ತ್ತಾರೆ.
(೬೯ : ೧೨೨)

ಗಜಕಣಾಚಲ ಸ್ತೀಳಾಂ ಚತ್ವಪ್ರತಿಃ || ೪೯

ಹಂಗಸರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಆನೆಯ ಕಿವಿಯಂತೆ ಚಂಚಲವಾದುದು.
(೬೮ : ೧೫೯)

ಪರಸ್ತಿಹರಣಂ ನಾಮ ಪಾಪಂ ಪಾಪೇಮು ದುಸ್ತರಂ || ೪೯

ಪರಸ್ತಿಹರಣವಂಬುದು ಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ ದುಸ್ತಾರವಾದ ಪಾಪವಾಗಿದೆ.
(೬೮ : ೧೬೨)

ಅನ್ಯಾರಾಹ್ಯತಿನಾಮ ಪಾತಕೇಷ್ಟಿ ಪಾತಕಂ || ೪೯

ಪರಸತಿ ಅಪಹರಣವಂಬುದು ಪಾತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪಾತಕವಾಗಿದೆ.
(೬೮ : ೧೬೧)

ಪರಾಂಗನಂಗ ಸಂಸಗ್ರಹ ಮಾತ್ರಂ ಮೇ ವಿಷಭಕ್ತಣಂ || ೪೨

ಪರಾಂಗನಯರ ದೇಹದ ಸಂಸಗ್ರಹ ಸುವಿವು ನನಗ ವಿಷಭಕ್ತಣವಾಗಿದ.
(೪೨ : ೨೫)

ಶಾಯಃ ಪ್ರಭುವೋ ಮಿತಭಾಷಿಣಃ || ೪೩

ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಭುಗಳು ಮಿತಭಾಷಿಗಳು. (೪೩ : ೨೦)

ಸತ್ಯಂ ಬಹುನಟೋ ನೃಪಃ || ೪೩

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜನು ನಟನಿಗೆ ಸಂದೃಶನಾದವನು. (೪೩ : ೨೧)

ಸದ್ಯ ಥಲತಿ ಸಂಗೇದಾ ಪ್ರಾಯೇಽಂ ಪ್ರಭುಮಾತ್ರಿತಾ || ೪೩

ಪ್ರಭುವನ್ನ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಸೇವಯು ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ತೌಕ್ಣಾದಲ್ಲಿ ಥಲಿಸುತ್ತದೆ.
(೪೩ : ೨೨)

ಪ್ರಭು ಪ್ರಾಕಿರೇವೇಷ್ಯಾ ಪ್ರಮಾತನಾನು ಸಂಪದಾಂ || ೪೩

ಪ್ರಭುವಿನ ನಮಸ್ಕಾರವೇ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಾನ. (೪೩ : ೨೩)

ದುರ್ಗಾಮಂ ಚ ಪ್ರಜಂತ್ಯಲ್ಲಾ ಪ್ರಭುಯರ್ಥಿ ಪುರಷಃರಃ || ೪೩

ಪ್ರಭುವ ಮಂಡಳಾದರೆ ಅಲ್ಲದ್ದು (ಶಕ್ತಿ ಒಳಗೆ) ಕಷ್ಟವಾದುದನ್ನ ಮೂಡುತ್ತಾರೆ.
(೪೩ : ೨೪)

ಸ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಸಾದ ಲಾಭೋ ಹೀ ಪ್ರತಿ ಲಾಭೋನು ಜೀವನಾಂ|| ೪೩

ಪ್ರಭುವಿನ ಅನುಗ್ರಹ ಲಾಭವೇ ಸೇವಕರಿಗೆ ಜೀವನದ (ವೇತನದ)
ಲಾಭವಾಗಿರುವುದು. (೪೩ : ೨೦೦)

ಪ್ರತಿಲಾಭಾದಃ ಪ್ರಾಯಸ್ತಲಾಭಃ ಕಂಕರ್ಯಮರ್ತಃ || ೪೩

ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೇವಕರಿಗೆ ವೇತನದ ಲಾಭಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಭುವಿನ ಆಜ್ಞಾಲಾಭವು
ಇಷ್ಟವಾಗಿದ.

ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಸಂಕುದ್ಧೇ ಕೇ ಮಹಾಂತೋ ನ ಬಿಭೃತಿ || ೪೪

ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಕುಪಿತನಾದರೆ ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರು ತಾನೆ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ?
(೪೪ : ೧೫)

ಕುಲಾಧನಜಲೋಷಸ್ಯ ಜಗೀಮೋಹ್ನೀಹಿ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ || ೪೪

ಜಯಿಸಲಿಷ್ಟೇಯುಳ್ಳ ರಾಜನ ಪ್ರವೃವೆಂಬ ಜಲನಿಧಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಾಜರು ಸಣ್ಣ
ಹೊಳೆಗಳಂತಹವರಲ್ಲವೇ? (೪೪ : ೧೬)

ಶಮಬ್ರತಾವೋ ಕ್ಷಾತ್ರಂ ಜೀತುಃ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯೋಚತಾಗುಣತ್ವಾಂ || ೪೪

ಪ್ರತ್ಯಾಯಿನ್ನ ಜಯಿಸುವ ರಾಜನಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಾಪಗಣಗಳು
ಯೋಗ್ಯವಾದುವ. (೪೪ : ೧೭)

ದುರ್ಮೋ ದಕ್ಷಣ ಹಸ್ಯೇಹಿ ಸ್ವಷ್ಟಃ ಬ್ರೈಹೋ ಮಹಿಭುಜಾ || ೪೪

ತನ್ನ ದಾಷ್ಟವಾದ ಬಲಗ್ಯಯಾದರೂ ರಾಜನಿಂದ ಕತ್ತಲಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕುದಾ
ಗಿದೆ. (೪೪ : ೧೮)

ಬಳ್ಳಯರ್ ಮದ ದುವಾರಾಃ ಸ್ವೇರಿಣಾಃ ಪ್ರಭವೋಽಫಿಃ || ೪೪

ಬಳ್ಳಯರ್ ಮದದಿಂದ ತದೆಯಲಾಗದ ದೊರೆಗಳು ಸ್ವೇಷ್ಯಾಭಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
(೪೪ : ೧೯)

ತದೇವ ರಾಜ್ಯಂ ರಾಜ್ಯೇಮ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಯತ್ಸುಖಿವರ್ತಂ || ೪೪

ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯವೇ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾ
ದುದು. (೪೪ : ೨೦)

ಸಮಂಜಸತ್ಯ ತದ್ವಾಪಃ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾವಿಷಮೇಕ್ಷಿತಾ || ೪೪

ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡುವಿಕೆಯೇ ಸಮಂಜಸತ್ಯ. (೪೪ : ೨೦೧)

ವರುಬುಧಿಸ್ಯಸ್ಯಚಕ್ರಂ ಚ ಪರಬರ್ತಮಾವರ್ಪಮಾತ್ರಾ || ೪೪

ವಕ್ತ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ವನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಮೀರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸೇನಯನ್ನು ತತ್ತ್ವ ಸೇನಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. (ಅಂ : ೬೬)

ಕ್ಷಮೋ ರೇಣುರಿವಾಕ್ಷ ಸೋ ರುಜತ್ಪರಿರುವೇಕ್ಷತಃ || ೭೪

ಕಣ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ಷುಾದ ಧೂಳನಂತೆ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ತತ್ತ್ವವು ಹೀಡೆಯ ನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. (ಇಂ : ೨೪)

ಸುಣ ವ್ರಣಾಗಿ ಶರ್ಮಣಾಂ ಶೇಷಂ ಸೋವೇಕ್ಷತೇ ಕೃತೀ || ೭೫

ಸಾಲ, ಗಾಯ, ಬೆಂಕ, ಚೈರ - ಇವುಗಳ ಶೇಷವನ್ನು ಚತುರನಾದವನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಸುವರ್ದಿಲ್ಲ. (ಇಂ : ೪೯)

ವರಿಷರಂತ್ಸುಬಧ್ವೇರಂ || ೭೬

ವೈರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. (ಇಂ : ೧೨೫)

ಸಭಾಗಾಂಶೈಂದ್ರದಯತ್ವೇವ ಕಾಲೇ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೃತಿಧಿಃ || ೭೭

ಶುಭವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ವಿಧಿಯು ಭಾಗ್ಯವಂತರನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೇರಿಸಿಸುತ್ತದೆ. (ಇಂ : ೧೨೬)

ಹಂ ನ ಸ್ಥಾತ್ ಸುಮುಹೀ ವಿಧೌ ? || ೭೮

ವಿಧಿಯು ಸುಮುಖಿವಾಗುತ್ತಿರಲು ಯಾವುದು ತಾನೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? (ಇಂ : ೧೪೮)

ಭಂಗಮಾಪನ್ನ ಕೇ ವಾಪುದ್ಯವೇ ವೈಮುಖ್ಯಮೀಯುಂಿ || ೭೯

ಧ್ವನಿ ವಿಮುಖಿತವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರಲು ಯಾರು ತಾನೆ ಭಂಗಮಾಪನ್ನ ಹೊಂದಿಲ್ಲ? (ಇಂ : ೧೦೫)

ಮದಃ ಖಲು ನಾತ್ನಿಃನಃ || ೮೦

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಮದ (ಅಹಂಕಾರ)ವು ಅತ್ಯಂತಕರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ. (ಇಂ : ೧೪೯)

ಅನಾತತರಕೋ ಭೂತ್ವಾ ತಪಸೋ ಹೃದಯಂ ಹಿ ತತ್ | ೭೯
ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸುವುದು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೃದಯವಾಗಿದೆ. (ಇಂ : ೨೨)

ಜನಕ್ಷಯಾಯ ಸಂಗಾಮೋ ಬಹ್ಯಪಾಯೋ ದುರುತ್ತರಃ || ೮೦

ಯುದ್ಘಪ್ರ ಜಗತ್ ನಾಶಕ್ಷೋಸ್ವರವಾಗಿರುವುದು, ಬಹಳ ಅಪಾಯವುಳ್ಳದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದುರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. (ಇಂ : ೧೮೮)

ಮಹಾಸೇವಮಧಮಾತ್ಸ್ಯ ಗರೀಯಾಂತ್ಸ್ಯ ಯಶೋವಧಃ || ೮೧

ಮಹಾಯಾದ್ವಾದರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಅಧಮಂವಾ ಮಹಾಯಶ್ವಿಗೆ
ಕಾನಿಯಂಥಾಗುವುದು. (ಇಂ : ೪೧)

ಧಿಗ್ರಿಜಳಾಸಮ್ | ೮೨

ಆಜಳಾಸಕ್ತಿ ಧಿಕ್ಷಾರ ! ಧಿಕ್ಷಾರ !! (ಇಂ : ೫೪)

ಸ್ವಾಸ್ಥ ನಾಜಳಾ ವೈರಾಗ್ಯಮ್ ಧಾ | ೮೩

ಅಜಳಾ ಮೂಲಕವಾದ ವೈರಾಗ್ಯವು ಸ್ವಿರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. (ಇಂ : ೫೨)

ಮಾ ತದ್ವಿಧಾದಬುಧವರ್ತ ಸುಭಿಧೋ ನಿದಾನಂ || ೮೪

ಆಜಳಾಂತೆ ಸುಜಳಾನು ನಿದಾನಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಬಾರದು. (ಇಂ : ೧೨೦೬)

ಸಮತ್ಯಜ್ಞೋಧಿಕಂ ಕೃತಃ || ೮೫

ಆಜಳಾನಿಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಡಿತನಾದರೆ ಬಗ್ಗತ್ತಾನೆ. (ಇಂ : ೧೨೯)

ಇಬ್ಬ ಪತ್ಯತಿ ಸೋ ಚಕ್ಷುಃ ಕಾಮಿನಾಮ್ | ೮೬

ಕಾಮುಕರ ಇಂಧಿಯು ಸೋದುತ್ತೇ ಕಣ್ಣ ಸೋದುವುದಿಲ್ಲ. (ಇಂ : ೫೫೫)

ಕಾ ಕಾಮಿನಾಂ ತ್ರಮಾ ? || ೮೭

ಕಾಮುಕರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾವುದು ? (ಇಂ : ೫೨)

ವಂಚನಾ ಚುಂಚನಃ ಸರ್ವೇ ಮಾಯಃ ಕಾಂತಾಸು ಕಾಮಿನಃ || ೪೯
ಎಲ್ಲ ಕಾಮುಕರು ಪಶ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಂಚನಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
(ಉತ್ತ : ೫)

ರಕ್ಷ್ಯ ಮನಸಾತ್ಪ್ಯಃ ಕಾಮಃ ಕರಣಗೋಚರೇ || ೪೯

ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗಪ್ರಭಾವನಿಗೆ ಆ ವಿಷಯಗಳು ಇಂತ್ರಿಯ ಗೋಚರವಾದರೆ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಥಿಯಂಡಾಗುವುದು. ಅದೇ ಕಾಮವನಿಸುವುದು. (ಜಗ : ೬)

ಹೀಂಸೋಪದೇಶ ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ನ ವೇದೋ ಹೌ ಕೃತಾಂತವಾಕ್ || ೪೯

ಹೀಂಸೋಯನ್ನ ಚೋಧಿಸುವ ವಾಕ್ಯವು ಯವನ ವಚನವಲ್ಲದ ವೇದವಲ್ಲವು.
(ಇತ್ : ೨೭)

ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವತ್ರ ದುರ್ಬಾಃ || ೪೯

ಮುಂದೆ ಹೋಗುವವರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ದುರ್ಬಾಭರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. (ಉತ್ತ : ೨೮)

ಸೈಯೋ ನಾ ಏಡಿತಾತ್ಮಾಽ || ೪೯

ಮೀಡಸಲ್ಪಡದಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಂದ ಮೈತ್ರಿಯಂಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಜ್ಜಲ್ಪಡದಿ
ರುವ ಎಳ್ಳಿನಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯು ಬರುವುದೇ? (ಇತ್ : ೧೪೦)

ಗ್ರಹತೇಂತಃ ಪ್ರದುಷೇನ ವಿಬಲೋ ಹಿ ಬಲಿಯಾ || ೪೯

ದುಷ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಳ್ಳ ಬಲಿಷ್ಠನು ಬಲಹೀನನನ್ನ ಬಾಧಿಪಡಿಸುವನು. (ಇತ್ : ೨೫)

ಹಲೋ ಕೃಸ್ತಸ್ತವಾವಹಃ || ೪೯

ದುಷ್ಪನು ಬೇರೆಯವರ ಪ್ರತಂಸೆಯನ್ನ ಸಹಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. (ಇತ್ : ೨೫೦)

ಪ್ರಾಜ್ಯಾತಿಲಂಘನಂ ಪ್ರಾಕುರುಭಯತ್ತಾತ್ಮಭಾವಹಂ || ೪೯

ಪ್ರಾಜ್ಯರನ್ನ ಮೀರುವಿಕೆಯು ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಶುಭವನ್ನಾಟುವಾ
ದುವುದಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಉತ್ತ : ೨೯)

ಕಂ ಕರ್ಮಾಸ್ತುತುಗಾತಿಭಾರಾಶುಭಂ ಭವೇತ್ || ೪೯

ಅಸ್ತಗಳಂಬ ಸರ್ವಾರ್ಥಿಂದ ಆಮಾವ ಆಶುಭವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ? (ಉತ್ತ : ೧೪೪)

ಪಾಷಿಗಳಿಗೆ ವಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲು ಎರದಂತಾಗುತ್ತದೆ.
(ಉತ್ತ : ೧೪೫)

ಕೇಣ ಪಾಪಕ್ಯಾರಂಭೀ ಸುಲಭಾಃ ಸಾಮಾಯಿಕಾಃ || ೪೯

ಪಾಪಕಾಯುಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರು ಸುಲಭವಾಗಿರು
ತ್ತಾರೆ. (ಉತ್ತ : ೨೧)

ವಿಚಾರ ವಿಕಲಾಃ ಪಾಷಾಃ ಕೋಷಿತಾಃ ಕಂ ನ ಕುರ್ವತೇ || ೪೯

ವಿಚಾರ ಶೊನ್ಯಾರೂ ಪಾಷಿಗಳೂ ಕೋಪವ್ಯಾಖ್ಯಾಪರೂ ಆದ ಮನುಷ್ಯರು ಯಾವ
ಕಾರಣವನ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ? (ಇತ್ : ೧೪೬)

ಮಾಕ್ಷಧ್ಯಮಲ್ವಮಷಿ ಪಾಪಧಿಯಾಪಕಾರಂ || ೪೯

ಪಾಪಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಪಕಾರವನ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. (ಇತ್ : ೧೭೪)

ಸಂಸಾರದಯಂತಿ ಕಾಯಾಣಿ ಸೋಪಾಯಂ ಪಾಪ ಭೀರಹಃ || ೪೯

ಪಾಪಭೀತಿಯಾಳವರು ಉಪಾಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕಾಯಾಣಿನ್ನ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸು
ತ್ತಾರೆ. (ಇತ್ : ೧೦೫೬)

ತರೋ ಚಲತಿ ತಾಪಿಾದ್ಯ ವಿಶೇಷಾನ್ನ ಚಲಂತಿ ಕಂ || ೪೯

ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿ ಚಲಿಸಿದರೆ ಆದರ ತಾಪೋಪಶಾಪೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?
(ಇತ್ : ೬)

ವಿಶುದ್ಧ ಪರಿಷಾಮೇನ ಭಕ್ತಃ ಕಂ ನ ಫಲಿಷ್ಠ || ೪೯

ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಪರಿಷಾಮದಿಂದ ವಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಯು ಯಾವುದನ್ನ ತಾನ
ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ? (ಇತ್ : ೧೦೫೦)

ನಾಮಯೋ ಗೋಪನಿಯೋ ಹಿ ಜನನ್ಯ ಇತಿ ವಿಶುಕಂ || ೪೪
 ತನಗಿರುವ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮರಮಾಚ ಬಾರದೆಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿದೆ. (೬ : ೧೧)

ತದೇವ ನನು ಹಾಂಡಿತ್ಯಂ ಯತ್ವಂಸಾರಾಕ್ಷಮುಧ್ರೇಽ || ೪೫
 ಸಂಸಾರದಿಂದ ಯಾವುದು ತನ್ನನ್ನ ಉದ್ಧರಿಸುವುದೋ ಅದಲ್ಲವೇ ಹಾಂಡಿ
 ತ್ಯಾವ? (೭ : ೮)

ಪದಂ ನ ಕುರ್ವತೇ ಸತ್ಯಂ ನಿರ್ಮಲಾ ಮರಿಸ್ಯ ಸಹ || ೪೬
 ಇದು ಸತ್ಯ, ನಿರ್ಮಲರು ಕೊಳಕರೊಡನೆ ಸಹವಾಸವನ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
 (೮ : ೧೧)

ತುದಿ ಭಾಜೋ ಸುಗೃಹ್ಯಂತಿ ಮರಿನಾಸಿ ಸಂಶ್ರಿತಾನೋ || ೪೭
 ಪರಿಶುಧ್ಯಾದವರು ಮರಿನಾದ ಆಶ್ರಿತರನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. (೯ : ೪೬)

ಅಪ್ಯಾವ ದರ್ಶನಾತ್ಸ್ಯಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ಮಾತುಕವನಸ್ಯಃ || ೪೮
 ಅಪ್ಯಾವ ವಸ್ತುದರ್ಶನದಿಂದ ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ತಾನೆ ಕುತ್ತಾಪಲಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ?
 (೯ : ೧೧)

ಅಮೃತೇ ಯಾ ಧೃತಿಃ ಸಾ ಈ ಕೃಂ ಕೃಂಡನಸ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ || ೪೯
 ಅಪ್ಯಾತದಲ್ಲಿರುವ ಸಂತೋಷವು ಬೇರೆಯಾವ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿಯಾದರೂ
 ಕಾಣಬುದೇ? (೧೦ : ೧೧)

ಸೋಷಾಯಾ ಹಿ ಜೀವವಃ || ೫೦
 ಜಯಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಉಪಾಯವನ್ನ ಮುದುಕುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ? (೧೧ : ೧೨)

ಸಾಫಂತ್ಯಂತೇ ಹಿ ಕಾ ಧೃತಿಃ || ೫೧
 ಸ್ಯಾನ ಭೃಷ್ಟವಾದರೆ ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು? (೧೨ : ೧೨)

ಭಾಸೋರಸ್ಯಾತರಂ ತಮಃ ||
 ಸೂರ್ಯನಿಗ ಅಂತರಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕತ್ತಲೆಯಿದ್ಯೋ ? (೧೦ : ೧೯)
 ಕೃತಕೃತ್ಯೇ ಬಹಿರ್ಜ್ಯವ್ಯ ಸಂಬಂಧೋ ಹಿ ನಿರಘಾಕಃ || ೫೨
 ಕೃತಕೃತ್ಯಾದವನಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸಂಬಂಧವ್ಯ ವ್ಯಾಧವಲ್ಲವೇ? (೧೧ : ೧೨)
 ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿದ್ವಿಕೋ ಭವಃ ಸುವರ್ಣೋಪಲ ಸ್ವಿಭಃ || ೫೩
 ಸುವರ್ಣ ಪಾಷಾಣಕ್ಕೆ ಸದ್ಯಶಾದ ಭವ್ಯನು ಮುಂದೆ ಸಿದ್ಧಾಪ್ಸ್ಯ ಹೊಂದು
 ವನು. (೧೨ : ೧೨)

ಮಹತ್ತು ವೈತಸೀಂ ವೃತ್ತಿಮಾಮನಂತ್ಯ ವಿಪಕ್ತಿಂ || ೫೪
 ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಯಿಗಿಡದ ವ್ಯಾಪಾರವು (ಅನುಕೂಲ ವ್ಯಾಪಾರ)
 ಸುವಿಕರವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (೧೩ : ೧೦)

ಹಿಮು ಕಲ್ಯಾಂಕಾಃ ಸೇವಾಸ್ತು ಭಲಾಲ್ಯಾಫಲಾಮ ವಾ || ೫೫
 ಕಲ್ಯಾಂಕದ ಸೇವಯು ಭಲರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಲವುಭೂದಾಗಿಯೂ ಇರು
 ವುದೇ? (೧೪ : ೧೧)

ಹಿತಾಧಿನಾಂ ಹಿ ಹೇದಾಯ ನಾತ್ಯೀನಃ ಕೃಯಾವಿಧಿಃ || ೫೬
 ಹಿತನ್ನ ಇಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಆತ್ಮಿಕವಾದ ಕೃಯಾನಿಯಮವು ನಿಡವಾಗಿಯೂ
 ಹೇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (೧೫ : ೧೬)

ಪ್ರಾಯಸ್ಯೇಜಸ್ಯಿ ಸಂಪರ್ಕಸ್ಯೇಡಃ ಪ್ರೇಷಣಿ ತಾದ್ವರಂ || ೫೭
 ತೇಜಸ್ಸಿಯಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಪರ್ಕವ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂತಹ ತೇಜಸ್ಸನ್ಯೇ
 ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. (೧೬ : ೧೧)

ಅನಿರೂಪಿತ ಕಾರ್ಯಾಂಶಾಂ ನೇರ ನಾಮುತ್ತ ಶಿದ್ಧಯಃ || ೫೮
 ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಪರದ
 ಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಯ್ದು ಸಿದ್ಧಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (೧೭ : ೧೨)

ತ್ವಾಂಕುರೇ ಸಹಿತ್ಯದೈಕೆಃ ಪರಶ್ಚಾಮುದ್ದರೇಽಃ ॥ ೬೩೯

ಉಗುರಿನಿಂದ ಜಗುಟತಕ್ಕ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊಳಕೆಗ ಯಾವನು ಚೊಡಲಿಯನ್ನತ್ತು
ವನು? (೨೫ : ೨೮)

ಅಸಮಂಜಸವ್ಯತ್ತೋ ಹಿ ನಿಜೀರಪ್ಯಭಿಭೂಯತೇ ॥ ೬೪೦

ಸರ್ವಸಮದರ್ಶತ್ವವಿಲ್ಲದಿರುವವನು ತನ್ನವರಿಂದಲೂ ತಿರಸ್ಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನಲ್ಲವೇ?
(೨೫ : ೨೨೮)

ಸಾವದ್ಯ ವಿರಹಿವ್ಯತ್ಪಮಾಯ್ ಷಟ್ಪಮ್ ಲಕ್ಷಣಂ ॥ ೬೪೧

ಸದ್ಗುಹಸ್ಥರ ದೇವಪೂಜಾದಿ ಷಟ್ಪಮಾಗಳು ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿರುವ ದೋಷತ್ವಾಗ್ವ
ಭಾರಿತ್ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. (೨೫ : ೨೭)

ಮೃತೀ ಸೈವ ಯಾ ಶೈಕ್ಷಣತ್ತಾ ॥ ೬೪೨

ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿರುವಿಕೆಯೇ ಮೂಕುತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. (೨೫ : ೪೦)

ಪಶ್ಚಾದ್ವಿಷ ವಿಷಾಕಣ್ಣ ಪ್ರಾಗ್ನಾಲೋಣಹೋಕ್ತಯಃ ॥ ೬೪೩

ಮೌದಲೂ ಅಲೋಚಿಸದೆಯಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಆಮೇಲೆ ವಿಷದಂತೆ ಪಾಕವು
ಇಂದ್ರಾಗಿರುತ್ತವೆ. (೨೫ : ೫೨)

ಭಾಂತಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಾನಾಂ ಕುತಃ ಕ್ಷೇತಾದ್ವಿಣ ಘಲಂ ॥ ೬೪೪

ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವವರಿಗ ಕ್ಷೇತವಲ್ಲದೆ ಘಲವಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದು?
(೨೫ : ೬೦)

ಬಭೂವ ಚೈನ ಧರ್ಮಾಂತೋಹಣಭುದ್ಭರತಿ ದೇಹಿನಃ ॥ ೬೪೫

ಜ್ಯೇಂಧ್ರಮಾದ ಅಂಶಪೂ ಜೀವಿಗಳನ್ನ ಮೇಲಕ್ಷೇತ್ರಪುದಳ್ಳವ? (೨೫ : ೧೪೮)

ಆಕುಪ್ನಿತರಾಂ ಕ್ಷತ್ರ್ಯಂ ಕಃ ಸಹೇತಾವಿಷಾರಿತಂ ॥ ೬೫೦

ಅವಿಷಾರಿತವಾದ ಕ್ಷತ್ರ್ಯವನ್ನ ಯಾವನು ತಾನೆ ಸಹಿಸುವನು? (೨೫ : ೨೧೭)

ವಿದಿತ ಸಮಾಧಾಃ ಕಂ ಪರಂ ಪಾಫ್ರಾಯಂತೇ ॥

೬೫೧

ಅಧರಕ್ತಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಸಮಾಧಾರು ಮತ್ತೊಽವನನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಸುತ್ತಾ
ರೇನು ? (೨೫ : ೨೫೪)

ಖಲ ಸಮಾಗಮವಾ ನಿದಾನಂ ॥

೬೫೨

ನಿದಾನಶಲ್ಯ ದುಜಣನ ಸಹವಾಸದಂತೆ.

(೨೫ : ೧೦೫)

ನ ಸ್ಯಾತ್ಮಿಂ ತ್ರಿಮಾತ್ರಯಾತ್ ? ॥

೬೫೩

ಶ್ರೀಮಂತನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಯಾವುದು ತಾನೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ?

(೨೫ : ೧೪೫)

ನಾಧಿಂಸಾಂ ಸ್ಥಿತಿ ಪಾಲನಂ ॥

೬೫೪

ಯಾಚಕರಿಗ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪಾಲನಿರುವುದಿಲ್ಲ. (ಯಾಚಕರು ತಮ್ಮ ಗೌರವ
ಮನ್ನು ಕುಲಮಾಯ್ದರಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಿಲ್ಲಫಂದು ಭಾವವು). (೨೫ : ೧೧೬)

ಕಾಲಹಾನಿನ್ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಸ್ತಾಸನ್ಸೈ ದುರ್ಭಾಷಿಃ ॥

೬೫೫

ಅತಿ ದುರ್ಬಾಷಾದ ವಸ್ತುಪು ಕೈಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಕಾಲಹರಣವನ್ನು
ಮಾಡಬಾರದು. (೨೫ : ೪೪೦)

ಸತ್ಯಾಯಂ ಕಂ ನ ತಸ್ಯತೇ ॥

೬೫೬

ಉತ್ತರವಾದ ಕಾಯುಂವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಪು ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವುದಿ
ಲ್ಲವ? (೨೫ : ೯೫೦)

ದೋಮ್ಯತ್ವಾತ್ ಕಂ ನ ಜಾಯತೇ ॥

೬೫೭

ದುಬಂದಿರ್ಯಿಂದ ಯಾವುದು ತಾನೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ? (೨೫ : ೧೪೯)

ಅನ್ಯತ್ವಂಧಿತ್ವಹೋತಾಸ್ಯತ್ಪತ್ತಃತ್ತಂ ತದಿತಿ ತ್ವಂತಿಃ ॥

೬೫೮

ಒಂದನ್ನ ಸೇರಿಸುವವನಿಗ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾರಿಹೋಗುವುದು ಎಂಬುದೊಂದು
ಶ್ರುತಿ. (೨೫ : ೧೦೬)

ನ ಪಶ್ಚಂತ್ರ್ಯಾಸಃ ಪಾಪಃ ವಂಚನಾ ಸಂಚರಂ ಮಹತ್ | ೫೧೯

ಸ್ವಾಧಿಗಳು ವಂಚನೆಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮಹಾ ಪಾಪವನ್ನು ನೋಡುವು
ದಿಲ್ಲ. (೬೬ : ೨೨೬)

ಅಶ್ವಾರಂಭವೃತ್ತಿನಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾದಸ್ತುತಃ ಘರಂ | ೫೨೦

ಅಶಕ್ತಾದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಷಿತ ಬೇರೆಯಾದ ಘರವೆಲ್ಲಿಂದ
ಬರುವುದು. (೬೬ : ೨೩೬)

ಸ್ವಯಂ ಗೃಹಗಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಂ ಹನ್ನಾಪ್ರದೇನ ಕೋ ವಿಧಿಃ | ೫೨೧

ತಾನಾಗಿ ಮನೆಗಿ ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಯಾವ ಬುದ್ಧಿನನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆ
ಯುವನು ? (೬೬ : ೨೦೬)

ಇಷ್ಟ ಏವ ತಿಳಾರಕ್ಯೈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಂದೇವ ಇತಿ ತ್ಯಾತಿಃ | ೫೨೨

ಇಷ್ಟಾದ ಅರಣ್ಯದಲೇದೇವನು ಮಳಿಗರವನು ಎಂಬುದು ಶ್ರುತಿ. (೬೬ : ೨೦)

ಸದ್ಯತ್ತ ಮಿತ, ಸಂಬಂಧಾದ್ಯವಂತಿಷ್ಟತ ಸಿದ್ಧಯಃ | ೫೨೩

ಉತ್ತಮ ಭೃತ್ಯರ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಇಷ್ಟಾಧಸಿದ್ಧಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
(೬೬ : ೧೧೯)

ಧಿಗನೀಕ್ಷತ ಚೀಕ್ಷಿತಂ | ೫೨೪

ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಧಿಕ್ಷಾರವಿರಲಿ. (೬೬ : ೫೧೬)

ಧರ್ಮಮಾಂಧ್ಯದ ತನಜ್ಞಿ ದಾಯಾದಾಯನ್ನ ಕುರ್ವತೇ | ೫೨೫

ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದಾಯಾದರೂ ವ್ಯಾಧದಿರುವ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ.
(೬೬ : ೪೮೬)

ದುರಾಭಾರ್ಚಿತಂ ಪಾಪಂ ಸಖ್ಯಾತ್ತೇಣ ಸತ್ಯತಿ | ೫೨೬

ದುರಾಭಾರದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಪಾಪವು ಉತ್ತಮ ಉರ್ತುರ್ತದಿಂದ ನಾಶವಾಗು
ವುದು. (೬೬ : ೧೦೦೫)

ಆತ್ಮವೋನ್ನನಿಂದಾ ಚ ಮರಣಾನ್ನ ವಿಶ್ವತೇ | ೫೨೭

ಆತ್ಮ ಪ್ರಶಂಸಯೂ ಪರನಿಂದಯೂ ಮರಣಕ್ಷಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.
(೬೬ : ೧೧೪೬)

ನ ಮಿಥಾಷಾದಿನೋ ಜನಃ | ೫೨೮

ಜನರು ಮಿಥಾಷಾದಿಗಳಲ್ಲ | ೫೨೯

ಅನ್ನಾಯಂ ಶಕ್ತಃ ಸನ್ ಸಹತೇ ನ ಹಿ | ೫೩೦

ಶಕ್ತನು ಅನ್ನಾಯವನ್ನು ಸಹಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. (೬೬ : ೧೧೫೬)

ದುಷ್ಪಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ದುಷ್ಪರ | ೫೩೧

ದುಷ್ಪರಿಗೆ ದುಷ್ಪರವಾದುದಿಲ್ಲ | ೫೩೨

ಧರ್ಮಾಂ ನ ಸಹಂತೇ ಸ್ವಿತ್ಕೃತಿಂ | ೫೩೩

ಧರ್ಮಾತ್ಮ್ರಾ ಮಯಾದೆಯ ಹಾನಿಯನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (೬೬ : ೩೪೫)

ಹಾವಣಾನಾದಿ ರಹಿತಂ ಸುಬೋಧಮವಿಲಂ ಸುಲೇಖಮವಿಲಹಿತಂ |

ಮಹಿತಂ ಮಹಾಪುರಾಣಂ ಪರಂತು ಶಾಂತಂ ಭಕ್ತಿಮದ್ವಾಪಃ | ೫೩೪

ಭಕ್ತಿಯಿಳ್ಳ ಭವ್ಯರು ವಾವಣಾನಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದೂ ಸುಖವಾದ ಬೇಳಿಯು
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಂಪೂರ್ಣವೂ ಶ್ರೀಷ್ಟಾದ ಲೇಖಿವಲ್ಲಿದೂ ಎಲ್ಲವಿಗೂ ಹಿತವೂ ಪೂಜ್ಯವೂ
ಆದ ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಓದಲಿ, ಕೇಳಲಿ.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಆಹಲ ಶೌರ್ಯ	೪೨	ಉಪಕಾರ	೫೫, ೭೨೨-೬
ಆಧ್ಯಾತ್ಮ	೭೫೩-೮	ಉಪಾಯ	೭೫೨
ಆಧ್ಯಾತ್ಮ	೪೨	ವತ್ತ	೪೮
ಆಸ್ತಿಕ	೭೦೭	ಕನ್ನಡ	೫೨೭-೯
ಆಧ್ಯಾತ್ಮ	೪೫	ಕರ್ಮಭಂಧ	೭೯
ಆಧ್ಯಾತ್ಮ	೭೨೨	ಕರ್ಮಭಾರ	೭೮
ಆನಾರೋಬಿನ್	೮೮, ೭೬೮	ಕಲ್ಪನ್ಯಾಸ	೭೫೮
ಆಸುಗ್ರಹ	೭೯, ೭೫೦	ಕೆ	೫೮
ಆಸುತ್ತೊಣ್ಣು	೫೬೪-೫	ಕಾಮ	೭೪೭
ಆಭಿಮಾನ	೧೦೯-೨	ಕಾಮಜ್ಞರ	೮೭, ೧೦೯
ಆಖ್ಯತ	೭೮೨	ಕಾಮುಕ	೭೫೮-೯
ಆರಣ್ಯ	೩	ಕಾಯಿಕಾರ್ಥ	೮೮, ೭೨೬
ಆವಿಖರ	೫೦೦	ಕಾಯಿಸದ್ದಿ	೭೫೭
ಆಶ್ಕಾರ್ಯ	೫೦೧, ೫೦೨	ಕಾಲಹರಣ	೭೦೯
ಆಶಭ	೭೪೮-೯	ಕಾವ್ಯ	೭೪೧
ಆಶಭೋದಿಯ	೮೫೦, ೮೫೧	ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿ	೭೫೦
ಆಕಂಕಾರ	೪೪, ೭೫೦-೨	ಕುತ್ತಳಹಲ	೭೫೧
ಆಟಿಯ	೭೫೨	ಕುಮಾರ	೮೫೭
ಆತ್ಮಾ	೫೧	ಕುಲವಧಿ	೭೭
ಆತ್ಮಪ್ರಾಣ	೫೧೨	ಕೃತ್ಯಕ್ತ	೭೫೮
ಆತ್ಮ	೫೨	ಕೀವಲ ಜ್ಞಾನ	೮೦೯
ಆತ್ಮ ಸಿದ್ದಿ	೫೨	ಕ್ರೋಧ	೮೫೨-೯
ಆತ್ಮ ಸುಖ	೮೯೪	ಕಂದಾಯ	೮೦
ಆನ	೫೨, ೫೬, ೫೭, ೧೦೦, ೧೧೦, ೧೨೨, ೧೨೩, ೧೨೪, ೧೨೫	ಕ್ರಿಯೆ	೮೦, ೭೫-೯
ಆಪ	೪	ಗುಣವಂತ	೮೦-೯
ಆರ್	೮೧೫-೯, ೧೦೮-೯	ಗುಣ	೧೦-೯
ಆಸ್ತಿ ಸಿದ್ದಿ	೫೧೨	ಗುಲಗಂಬ	೮೧

ಗೋಪ್ಯ	೭೯೨	ದೇವಾಂಶುನಾ	೧೦, ೫೫
ಘರಕ	೧೦೧	ಧರ್ಮ	೧೧, ೧೫೪-೧೫೦, ೧೬೪-೧೬೨
ಹಾರಿತ	೭೯೬	ಧರ್ಮಾತ್ಮಧ್ಯ	೫೫
ಚೀಂ	೧೦೨	ಧ್ಯಾನ	೨೮-೮೦, ೨೮೮-೮೧
ಚೌಂಡ	೧೦೨-೮	ಧಿಮಂತ	೧೦೭-೭
ದಿನ	೫೧	ಧಿರ	೫೫
ದಿನ ವಚನ	೨	ನಾಶರ	೫೬
ದಿನ ಸ್ವರ್ವಳ	೧	ನಾಗಾಂದ್ರ	೫೭-೮೦
ದಿಂತ	೧೧೬	ನಾಯಿ	೧೪೬, ೯೧
ಧೈರ್ಯಮಾ	೫೯೮	ನ್ಯಾಯ	೨೬೪-೯
ಧ್ವನಿ	೭೦೫-೮	ನಿಧಾನಶಲ್ಪ	೨೫, ೫೦೨
ಧ್ವನಿ	೫೮೮	ನಿರ್ವೇದ	೧೦೬
ತತ್ತ್ವ	೪೦೦	ಪತಂಗ	೧೨೨, ೧೨೩
ತಪ	೧೮೮-೮	ಪರಿಗ್ರಹ	೧೨, ೧೩೩
ತಪಸ್ಯ	೧೨-೮	ಪರಿಷಹ	೨೬೩-೨
ತ್ವಾಗ	೧೮೮	ಪರಿಷಾಮ	೨೭೬
ತಂತ್ರಜ್ಞ	೧೮೭	ಪಂಡಿತ	೮
ತ್ಯಾಗಂತರ	೧೮೭	ಪಂಪ	೫೫, ೪೨, ೭೦೨, ೭೫೨, ೭೫೩
ತೇಜಸ್	೫೮೨	ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರಕ	೧೫೦
ದಯಿ	೮೮೮, ೧೦೦, ೧೦೮	ಸ್ವಭಿ	೭೫೦-೭೫
ದಂಡ	೧೦೦	ಸ್ವಾಂ	೭೬೭
ದಾನ	೭೨-೭೪, ೭೮೮	ಸ್ವಾಸ್ಥ	೭೨೦-೭
ದಾಯಾದಿ	೫೫೫	ಸ್ವಂತತ್ವ	೧೨, ೭೨೨
ದಿಂಡಿ	೫೮೨	ಸ್ವಾಸ್ತಿ	೧೮೭-೯
ದುಜನ	೨೪, ೧೧-೧೫, ೨೮	ಸ್ವಾಧೀ	೨೪೨-೯
ದುಂಡಿ	೫೦೮	ಸ್ವಾತಿಂತರ	೨೦೮
ದುಷ್ಪರ್ಯ	೮೪೮-೮೯, ೧೧೨	ಸ್ವಾಂ	೨೫೮-೧೧೨, ೨೭೦-೭೦
ದುಂಬಿ	೧೮೭	ಸ್ವಾಂತ	೧೫
ದುಷ್ತ	೧೮೮-೧೯	ಸ್ವಾಂತಿಕ	೧೫೬-೧೬೨
ದೊಂಡರು	೧೮೯-೧೯	ಭರ್ತ	೭೫
	೧೯೧-೧೯	ಭರತ	೭೫

ಭವ್ಯ	೭೮೯	ರಾತ್ರಿಫೋಜನ ವ್ಯಾಗ	೨೬೯
ಭಮ್	೭೯೦	ಲಕ್ಷ್ಯ	೩೧೧
ಭದ್ರವಿಜ್ಞಾನ	೭೯೧	ಲೀನೆಕ	೧೦೯-೧೧
ಭೋಗ	೧೦೨-೧೩	ಲೋಭಕಾಯ	೧೧೨
ಮಧ್ಯರ	೧೧೩	ಪಕ್ತ	೧೨
ಮಧ್ಯಪಾನ	೧೨	ಪಕ್ತಬ್ಯಂಧಿ	೪೪೪
ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಯ	೧೩	ವರನ ಲಕ್ಷ್ಯ	೧೧೮
ಮನುಷ್ಯಾತ್	೧೪೦	ಪ್ರತ	೨೧೦-೨೧೧, ೨೭೦-೨೭೧
ಮಹಾದಾನ	೧೪೧	ಪಾಡಾಗ್ರಿ	೨೨
ಮಹಾಪುರುಷರು	೨೦-೨	ವಿಧಿ	೪೭-೪೮
ಮಹಾವೃದ್ಧಾಗಳ	೨೨೨	ವಿಧಿಷಣ	೨೧೦
ಮಹಾನಂತ	೨೪೪-೨೫	ವಿಧಿ-ವಿಶಯ	೧೧೬
ಮಹಾಯ	೨೪೯	ವಿಧಯ	೧೧೬-೧೧೭
ಮಹಂ	೨೫೪	ನೈಕ್	೪೯೬
ಮತ	೨೫೯	ವೇದ	೭೯೨
ಮಿಥ್ಯಾತ್	೨೬೪	ವೇರಿ	೧೧೭-೧೮, ೪೪೮-೪೯
ಮಿಥ್ಯಾದ್ವಾಷಿ	೨೬೭	ರಕ್ತ	೨೨೮
ಮಿಸ್ತು	೨೬೮	ರಾರ	೨೨೨-೨೨೩, ೨೯೨-೨೯೩
ಮುನಿ	೨೬೯-೨, ೨೯೯	ರೀಲ	೨೭೦-೧
ಮುಖ್ಯ	೨೭	ರೀಲವಡಿ	೧೧೧
ಮೊಖಳ	೨೮	ರೈ	೧೪೯
ಮುಮ್ಮ	೨೯, ೨೧, ೭೯೨	ರೀಮುಂಡ	೨೧೨
ಮುಂಜ್ಯ	೨೯೯, ೨೧೦	ರೂತ	೫೦೮, ೫೧೨
ಮುಂಜ್ಯ	೨೯೯	ರೈಯಾಂಜ್ಯ	೨೧೨-೧೨
ಮುಂಜ್ಯ	೨೧೦	ಸಿಜ್ಜನ್	೨೭-೨೮, ೨೨೦-೨೨೧
ಮುಂಜ್ಯ	೨೧೨	ಸತ್ಯಮ್ಯ	೨೧೮
ರಙ್ಗತ್ಯ	೨೧೨	ಸತ್ಯರುಷರು	೨೧೮-೨೧೯
ರಂ	೨೧೨	ಸಮುಕ್ತಜ್ಞಾನ	೨೧೯
ರಾಜ	೨೧೨	ಸಮುಕ್ತ ದರಣ	೨೨
ರಾಜನಿತಿ	೨೧೨-೨೧೩	ಸಮುಫ್ತ	೨೧೫, ೨೧೬
ರಾಮ್	೨೧೨, ೨೧೩	ಸಮುಫ್ತ	೨೧೧

ಸಮುಂದರ್ಶಕ	೪೪೨	ಸಿದ್ದ	೧೦೯-೧೧, ೧೧೫-೧೨
ಸಮುದರೀಕ್ಷ	೪೪೩	ಸಿದ್ದರ್ ಸುಮಿ	೧೧೬
ಸಹಾಯ	೪೪೪	ಸ್ತ್ರೀ	೧೦೯-೧೧, ೧೧೫-೧೨
ಸಂಪತ್ತ	೪೪೪-೮	ಸಿಂಹ	೧೧, ೧೨, ೧೧೦, ೧೧೬
ಸಂ-ಭೋಗ	೪೪೫	ಸುಕೀರುರಾಜ	೧೧೬
ಸಂಯಮ	೪೪೫	ಸುಮಿ	೨೪೭, ೨೪೯-೨೫೦
ಸಂ-ವಿಭಾಗ	೪೪೫	ಸುಮಿಮಿ	೧೧೦-೧೧೧
ಸಂರ್ವೇಗ	೪೪೬	ಸುಧಾರಿತ	೫-೬
ಸಂಸ್ಕಾರ	೪೪೭-೨೭	ಸ್ತ್ರೀ	೧೧
ಸಂಪಂಚ ಪುರುಷ	೪೪೭	ಸೂರ್ಯ	೮೮, ೯೮
ಸ್ಕಾಂಭಿ	೪೪೮	ಸಾರ್ಥಕ	೫, ೪೫
ಸ್ಕಾಂಭಾಯ	೪೪೯, ೪೧೨	ಸಾತ್ಯ	೭೭
ಸ್ಕಾಂಭಾತ್	೪೪೯	ಸಾತ್ಯ	೧೦
ಸ್ಕಾಂಭ ಮತ್ತು	೪೪೯	ಸಾತ್ಯ	೧೧೬
ಸ್ಕಾಂಭ	೪೪೯	ಸಿಂಹ	೧೧೬

ಪಂಡಿತರೆತ್ತು ಎತ್ತೋರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು

ಜನನ: 1888

ಮರಣ: 1952

ಎತ್ತೋರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಆದರ್ಶ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಯೋಜನ, ಸದಾ ಚಾರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ನಿರ್ವಹಿಯ, ಬಹುಭಾಷಾವಿದ, ಮಂಜುಷ್ಠ, ಸರಸ ಸಜ್ಜ ನಿಕೆಯ ಸಾಕಾರಮೂಲಕ, ಸಮಾಜಸೇವಕ, ಶ್ರೀಷ್ಟ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಕುದ್ರ, ನಿಮಂತ, ಪವತ್ರಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದವರು. ಹೆಸರಿಗಾಗಿ, ಹಣಕಾರ್ಗಿ, ಸ್ವಾಧೀಕಾರ್ಗಿ ಎಂದೂ ಬಾಳಿದವರಾಗಿ. ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆಂದೇ ಮುದುಪಾಗಿಟ್ಟು ದುಡಿದವರು, ಗುರಿಯತ್ತ ನಡೆದವರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇತ್ರ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಆಪಾರವಾದುದು, ಆತಿಶಯವಾದುದು. ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ಸೌತ್ರ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಆಚಾರ, ಪ್ರಜಾಪಾಠ, ಸಾಹಿತ್ಯ—ಹೀಗೆ ಇವರ ಕೃತಿಗಳ ಹರವು. ಇವು ಈಗ ದೊರೆತಿರುವಂತೆ 50ಕ್ಕೂ ಮೀರಿವೆ; ಇವರ ಭಾವಣಗಳು ಮತ್ತು ಲೀಖನಗಳು 77ಕ್ಕೂ ಮೀರಿವೆ. ಇವರ ಕೃತಿ ಶ್ರೀರಂತಿರುಯಲ್ಲಿ ಮುಹಾ ಮೇರು ಕೃತ ಆಚಾರ್ಯ ಜಿನಸೇನ-ಗುಣಭರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ‘ಮಹಾ ಪುರಾಣ’, ಇದ್ದುತ್ತ ಸಾಧಿರ ಸಂಸ್ಕೃತ ತೊಳೀಕರಣಗಳ್ಲ, ಈ ಮೇರುಕೃತ ಯನ್ನು ಸರಳ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ‘ಭಾವಾಧ್ರ’ವನ್ನು ಮೂಲದ ಯಾವು ದೊಂದು ಕಬ್ಬಾಧ್ರವನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಬರಿದು, ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಗೆ ಸೇಡಿ ಮಹೋಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಭ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಕರ್ಗಂಥ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪಾಕ್ಷಿಕ, ಕನ್ನಡ ಸಾಂಹಿತ್ಯದ ಪ್ರತಿಭೀಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಗಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಖಾರಕರಾಗಿ ಅನೋಽಂ ಸೇವೆ ಶಲ್ಲಿಸಿದವರು. ‘ವಿಶ್ವಬಂಧು’ ಹಾಗೂ ‘ವಿವೇಕಾಭ್ಯುದಯ’ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಜನಕರು. ಎತ್ತೋರು ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಸ್ತಿನಿಂದ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ—ಬಹುತಃ ಏಕೈಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಇವರ ಆಪಾರ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಗುರುಮನ್ನೆಗಳಿಂದ ಸಂದ ಗೌರವ ಗಳಿಂದ, ಆರಮನೆಯಿಂದಲೂ ಮೊದಲು ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನರೆಂದೂ, ಆನಂತರ ಆಸ್ಥಾನ ಮಹಾವಿದ್ವಾನರೆಂದೂ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ‘ಪಂಡಿತರೆತ್ತು’ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನೂ ಪಡೆದು ಸಮಾಜದ ಸ್ತ್ರೀತಿ, ಆದರ, ಗಾರಿವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಹಿರಿಯ ಆದರ್ಶ ಪ್ರಯೋತ್ತಿ.